

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Külföldre havonta 50 Lejdel több. :: Egyes szám 5 Lei. Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 228. szám * Főszerkesztő: **STAUBER JÓZSEF** * **Szerda, 1930 október hó 8**

Játék a tűzzel

Minden újságolvasó ember tudja manapság, hogy a gazdasági életnek igen bonyolult, szinte szerves, élő organizmushoz hasonlatos mechanizmusa van, amelynek ha egyik vagy másik kerekéhez avatatlan kezekkel nyulnak, súlyos veszedelem származhatik az ország egész gazdaságára. A politika természetesen nem respektálja az elemi igazságok erejével bíró tantételt és csakis a realitások pártpolitikai beállításának tulajdoníthatjuk azon igen súlyos következményekkel járható kijelentéseket, amelyek egy ellenzéki pártnak a legutóbbi napokban tartott szervező gyűlésén egyik igen komoly, nagyjelentőségű politikuskunk tett.

Az általánosan tapasztalható, mindannyiunkra nehezedő gazdasági válság okaival foglalkozván, ezért — a hírlapi közlemények szerint — elsősorban az ország valutájának magas színvonalon való stabilizálását tette felül. Ha csak eddig volna a nyilatkozat, akkor legfeljebb vitakoznánk vele, ellene szegezvén abbéli véleményünket, hogy az ország pénzügyének az annak idején kialakult viszonylaton felül való esetleges állandósítása felidézhetné ugyan az életstandard általános drágulását, ami mindig a pénzegység arányértékéhez alkalmazkodik, de a nálunk is pusztító krízis — szinte közhelyszerűen ismétlik ezt minden oldalról — világválság s csak az egyes országok egymásközi békés megállapodásával oldható meg. Hogy a remedium a szétszaggató vármhatárokat valamely korrektívumában találhatók meg csak, amire ugyanezen politikai beszéd egyébként igen helyesen utalt: az ma már minden tárgyilagosan gondolkodó ember előtt nyilvánvalónak látszik.

A politikai nyilatkozat azonban nem állt meg eme megállapításnál, hanem további folyamán pártpolitikai kíváncsalmként, szinte programként új, más módon való stabilizációt kíván, mely a mai pénzügy felére szálítaná le az ország pénzegységét.

Politikai szervező gyűléseken megszoktuk a tudományos mérlegelések nyugodt kritikáját el nem bíró kijelentéseket és éppen ezért, ha nem ezen különösen érzékeny pontot érintette volna a népgyűlés illusztris vezető szónoka, nem tartanánk feltétlenül szükségesnek megjegyzéseinket megtenni. Így azonban kötelességünknek véljük nyomatékosan hangsúlyozni, hogy véleményünk szerint a stabilizáció kérdését politikai vitákba vonni nem lenne szabad.

E mindennél fontosabb államgazdasági rendezés sokkal frissebb keletű még, semhogy annak megingathatlansága már az egyszerűbb lelkeket is teljesen áthathatta volna és ezen folyamatot zavarni felettébb veszedelmes. Főként olyan kinyilatkozásokkal, melyek alapvető valutapolitikai megállapításokkal ellenkeznek. Így például az államháztartás költségeinek végösszege és a bankjegyforgalom nagysága között semmi szerves összefüggés nincs, de legkevésbé bírhat a pénzügyi állítólagos, kelletnél magasabb színvonalon való állandósítása a forgalomban levő bankjegyek mennyiségére befolyással. Ezt csak és kizárólag a gazdasági élet szükségletei irányítják és ha a legutóbbi egy év alatt körülbelül három milliárddal apadt a bankjegyforgalom, azt csupán a jogos hitelügyek sajnálatos összezsugorodásának, a vállalkozási kedv és kereskedelmi frissesség csökkenésének tulajdoníthatjuk.

Engedjessék meg ezzel kapcsolatban, a valutapolitika rendkívül kényes és legfeljetelebbnek látszó behatásokra is igen érzékenyen reagáló területét érdemben nem is érintve, csak arra utalnunk, hogy minden modern és fejlettebb pénzügyi berendezkedésekkel bíró ország tényleges bankjegyforgalmának apasztására

Még nem nyert megoldást a kormányválság

Vaida belügyminiszter érdekes nyilatkoza — Nemzeti-parasztpárti kormány következik — Mihalache és Iunian a királynál — Kombinációk az új kormány összeállítására — Averescu tábornok szerint a nemzeti-parasztpárt nem folytathatja uralmát — Mihalache előtérben

Maniu hívására Titulescu hazajön

BUCURESTI, október 7. A fővárosban nagy izgalommal várják a belpolitikai események kialakulását. A miniszterelnöki palota előtt állandóan nagy tömeg hullámozik és a lapok szerkesztősegeit valóságban megostromolják az újabb hírekért. Kombinációk bőven vannak, egyes lapok már kész kormánylistát is közölnek, mindez azonban egyelőre pusztán találgatás, bizonyosat még senki sem tud.

A lemondott kormány tagjai, az államtitkárok, valamint az egyes tartományok kormányzóit ma délből érkezéskor tartották, melyen megvitatták a politikai helyzetet és a nemzeti-parasztpártnak az eseményekkel szemben tanúsítandó magatartását. Eredetileg az volt a helyzet, hogy ma minisztertanács lesz, de ez a terv később úgy módosult, hogy a minisztertanácsot csak holnap tartják meg, *Mihalache és Iunian királyi audienciája után*. Az uralkodó ma délutánra hívta meg a két minisztert, akik holnap tájékoztatják a kormány tagjait kihallgatásuk eredményéről.

A jövő titka . . .

Mironescu külügyminiszter ma megcáfolta az újságírókkal folytatott beszélgetésében azt a hírt, mintha Temesváron kijelentette volna, hogy *Titulescu* néhány napon belül az országba érkezik. Titulescu legutóbbi találkozásuk alkalmával kijelentette neki, hogy egyelőre Svájcban marad, kiharogni magát. Az *Aradi Közlöny* bucuresti-i munkatársa azt a kérdést intézte a külügyminiszterhez, megy-e királyi audienciára?

— Valószínűleg — válaszolta Mironescu. Arra a kérdésre, hogy ki következik, diplomatikusan azt mondotta:

— Ez a közeljövő titka.

Moldovan Valer kolozsvári tartományi kormányzó az újságírókkal folytatott beszél-

törekszik, mert így mindig könnyebben, érzékenyebb következményekkel járó intézkedések nélkül tudja a helyes jegyzeteti arányt megőrizni, anélkül természetesen, hogy a gazdasági élet indokolt pénzügyi szükségleteit korlátozni kívánná. Eléri e célt a készpénziorgalom kiűszöbölésére szolgáló intézmények: mint a csekk-kezelő fizetés mind szélesebb körben való bevezetése, a clearing- és elszámolási irodák mind nagyobb mérvű kiépítése, a bank- és postatakarékpénztári forgalom mind jelentősebb népszerűsítése által. Arról se feledkezzünk meg, hogy a forgalomban levő bankjegyek mennyisége annál is kevésbé hű kifejezője a gazdasági élet tényleges pénzügyi helyzetének, mert a pénzügyi életet lebonyolító üzleti forgalom, ami átkönyvelések formájában történik, ezen berendezkedés nélkül tulajdonképpen szintén készpénzt igényelne.

Nagyon megalapozottnak tehát e kritikát nem minősíthetjük, de ha még lényegbe vágó kifogásaink lehetnének is, a befejezett tények előtt deferálnunk kell és csak örülnünk, hogy pénzügyünk állandósítása igen megnyugtató körülmények között, igen előkelő protektorátus

getés során kijelentette, hogy *valószínűleg Mihalache kap megbízást a kormány megalakítására*. Arra a kérdésre, hogy a változás jelentheti-e azt, hogy a kormányzók is távoznak, *Moldovan* kijelentette, hogy ilyesmiről egyelőre nem lehet szó, mert a kormányzók nemcsak a kormány bizalmi emberei, hanem magasrangú közigazgatási funkcionáriusok is. Ha más pártból alakított kormány következne, úgy sor kerülhet a kormányzók távozására.

A helyzet kulcsa a király kezében van

Beszélgetést folytattunk dr. *Vaida-Voevod* Sándor belügyminiszterrel is, aki kijelentette, hogy véleménye szerint *Mihalache*, vagy *Mironescu*-kormányra van kilátás.

— *Most már bevallhatom*, — mondotta a belügyminiszter — *hogy a kormányzás a legutóbbi három hónapban rendkívül nehéz volt. Én a magam részéről nem ragaszkodom ahhoz, hogy az új kormányban helyet foglaljak, legkevésbé pedig ahhoz, hogy a belügyi tárcát kapjam, amely miatt annyi tüszúrás ért.*

Amikor *Manoilescu* szerepe iránt érdeklődtünk, a belügyminiszter kitért a válaszára alól.

Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy miután *Mihalache* elhatározta, miszerint vállalja a kormányalakítást, a helyzet kulcsa nem a nemzeti-parasztpárt, hanem a király kezében van. Amennyiben *Maniu* Gyula személyi okokból mondott le, úgy a pártja kormányon maradhat. De ha mélyebb okok voltak, úgy nem biztos, hogy *Mihalache* tudja magát tenni azokon az okokon. Amennyiben *Mihalache*, vagy *Mironescu* kormányalakítása nem sikerül, vagy pedig az uralkodó olyan feltételeket tűz ki, amelyeknek teljesítését ők nem vállalkoznak, úgy koncentrációs

alatt már mintegy másfél év előtt fogatosított. Nem lehet előnyös, ha a rossz, régebbi tapasztalatok folytán ijedségre különben is könnyen hajlamos közönség, egyébként igen komoly helyről, ilyen nyilatkozatokat hall. A stabilizáció kérdése lekerült a napirendről, mikor az végrehajtatott és nemzetközi ellenőrzés alá helyeztetett. Nem szabad gondolni se arra, hogy vele ismét érdemben foglalkozunk, mert ez fogalmilag ellentmondana a lényegnek: *az állandósításnak!* Ilyen jelszavak csak nyugtalanságot okozhatnak és mélyreható bajokat idézhetnek fel, úgy a belső gazdasági helyzetben, mint nemzetközi viszonylatokban.

A külföldi tőke beáramlását, melyre egyébként az idézett politikai megnyilatkozás szintén — igen helyesen — rendkívül nagy súlyt helyez, egész biztosan nem mozdítja elő az ilyen természetű politikai követelmények és ezért a hazai gazdasági élet jól felfogott érdekében nagyon kívánatos volna, ha e rendkívül kényes és nagy következményekkel járó kérdések nem vonatnának bele a napi pártpolitika gyakran nem tárgyilagossá és egyoldalú propagandájába!

kormány következik, Presan tábornokkal vagy Argetoianuval az élen.

Beavatott forrásból viszont úgy tudják, hogy más regimváltásra nincs kilátás, mert a király nem állott el ama álláspontjától, hogy a mai viszonyok között nem kívánatos a parlament feloszlata és az új választások kiírása.

Az Adeverul úgy tudja, hogy Maniu Gyula a tegnapi audiencia alkalmával bejelentette az uralkodónak, hogy át akarja szervezni kormányát és kész kormánylistát terjesztett a király elé. A király meglepetéssel vette tudomásul, hogy a listán Vaida belügyminiszter is szerepel és szemrehányást tett Maniunak, hogy nem hozta meg a tőle kívánt áldozatot és nem ejtette el Vaidát. Ezután következett

Kombinációk az új kormány összeállításáról

Déli 1 órakor Mihalache és Iunian királyi ebéden vettek részt, majd az uralkodó külön audiencián fogadta őket. Az audienciák nem tartottak sokáig, miután délután 6 órára már Bratu a szenátus elnöke jelent meg Sinaia-ban, akit a király magához kéretett. A lapok szerint Mihalache csak abban az esetben volt hajlandó vállalni a kormány megalakítását, ha a király semmiféle kikötéssel nem köti meg kezét és teljesen szabadkezet kap a kormány összeállítására vonatkozóan.

A bucaresti-i lapok ma délutáni kiadásai már kész kormánylistát közölnek, azonban ez még nem tekinthető autentikusnak. A lapok által közölt lista egyébként a következő:

Miniszterelnök: Mihalache.

Belügy: Iunian.

Pénzügy: Popovici.

Ipar- és kereskedelemügy: Manoilescu.

Közüktatásügy: Costachescu.

Hadügy: Condeescu.

Igazságügy: Voicu Nitescu.

Munkaügy: Camarasescu.

Az egyes politikai pártok körében nagy izgalommal várják a helyzet kialakulását. Ma megérkezett a fővárosba Bratianu György, aki elmondotta az újságíróknak, hogy már régebben meghívást kapott a királyhoz, akinél csütörtökön kellett volna audiencián megjelen-

nie. Jelenlegi helyzetben azonban azt hiszi, hogy erre már nem kerül sor.

Goga Octavian a néppárt erőteljes akciójáról beszélt az újságíróknak. Averescu tábornok kijelentette, hogy a falvakban forradalmi hangulat uralkodik és ha a király nem a néppártot bizza meg a kormányzással, úgy a helyzet még rosszabb lesz. Szerinte a mai helyzetben más párt nem jöhet szóba.

'Az elmúlt két esztendő után a nemzeti parasztpárt nem folytathatja uralmát.

Bratianu Vintila egyáltalában nem possibili, Lupu és Iorga gyenge, míg Bratianu Györgynek csak kis pártja van. Nincs más tehát, aki garantálni tudná a rendet és az ország gazdasági viszonyainak feljavítását, mint a néppárt. A néppárt hivatalos lapja az Indreptarea megállapítja, hogy a király bizalma Averescu iránt megrendíthetetlen. Goga pedig Erdély bizalmát hozza magával. A parlament ma nyugodtan felosztható, mert a közhangulat teljesen a nemzeti-parasztpárt ellen mutatkozik és az eljövendő választásokon a néppárt győzelme biztos lenne.

'Az elmúlt két esztendő után a nemzeti parasztpárt nem folytathatja uralmát.

Bratianu Vintila egyáltalában nem possibili, Lupu és Iorga gyenge, míg Bratianu Györgynek csak kis pártja van. Nincs más tehát, aki garantálni tudná a rendet és az ország gazdasági viszonyainak feljavítását, mint a néppárt. A néppárt hivatalos lapja az Indreptarea megállapítja, hogy a király bizalma Averescu iránt megrendíthetetlen. Goga pedig Erdély bizalmát hozza magával. A parlament ma nyugodtan felosztható, mert a közhangulat teljesen a nemzeti-parasztpárt ellen mutatkozik és az eljövendő választásokon a néppárt győzelme biztos lenne.

Mihalache és Iunian a királynál

Mihalache és Iunian ma délután fél egy órakor együtt jelentek meg a királynál, aki mind-

kettőjüket ebéden látta, majd ennek végétével előbb Iuniant fogadta kihallgatáson. Iunian kihallgatása egynegyed öt óráig tartott, amidőn a miniszter az állomásra hajtatott, ahol Mihalache várta szalonkocsijában. Mihalache öt órakor ment a királyhoz és negyed hétig maradt nála. Távoztában a várakozó újságírók kérdéseire a következőket mondotta:

— Öfelsége a nemzeti-parasztpárt programjáról és a sürgősen megoldandó aktuális politikai eseményekről tárgyalt velem. Teljesen azonosítja magát Öfelsége a párt elveivel és folytatni kívánja a párt rezsimjét, a parlamentarizmus és az alkotmány megerősítése érdekében. Miután így áll a dolog, csakis nemzeti-parasztpárti politikus kaphat megbízatást a kormány megalakítására.

Ezután az újságírók a következő kérdést intézték hozzá:

— Ön nem ajánlott senkit?

Mihalache: Nem, mert Öfelsége nem kérdezett meg ebben az irányban. Személyes véleményem azonban az, hogy csakis Mironescu jöhet számításba és őt bizza meg a kormány megalakításával az uralkodó. Őt egyébként holnap fogja kihallgatáson fogadni a király.

Az újságírók Mironescu előterbenyomulásával fölkeresték bucaresti-i lakásán a külügyminisztert, aki Mihalache véleményével kapcsolatosan elmondotta, hogy semmiesetre sem vállalhatja ismét a kormányalakítást és ha a király meg is bizná azzal, akkor Mihalachet fogja ajánlani.

A politikai khaoszban fontosnak kell tekinteni azt a hírt is, hogy Maniu hívására hazaindult Titulescu és szombaton fog megérkezni az országba. Ha addig a kormányválság nem nyer megoldást, a végleges kialakulásban neki bizonyára nagy szerepe lesz.

Arad és a kormányválság

Az Aradi Közlöny munkatársa a kormány lemondásával kapcsolatosan ma felkereste Marsieu lustin dr. megyei prefekust, aki kijelentette, hogy még mindig nem kapott hivatalos értesítést a kormány lemondásáról. Arra nézve, hogy sor kerülhet-e a lemondásra, a prefektus kijelentette, hogy erre nézve csak akkor adhat választ, ha tudja, ki az új belügyminiszter.

Októberi legenda

Irta: TOLNAI ALFRÉD.

— Emiliám gyereink már... Ne epezd magadat... Menjünk haza! — esdekelt a halványképű, fiatal leány, miközben kabátját vacogva, borzongva fogta össze sovány vállai fölött. — Hideg van... Tönkreteszed magad... Emília...

Semmi válasz... A nagyasszony mozdulatlanul kuparag az oltár hideg kőlépcsőjén... Már órák óta... Könnytelen zokogás fojtogatja torkát. A fájdalom a szétpattanásig feszíti ziháló keblét. Márványujjai görcsösen igyekeznek belevájni az oltárlépcső kővébe, hogy a vér is kibuggyan a gyenge ujjakból. — Égő, szárazon égő szemel könnyörgéssel telten csüggenek az Istenanyja aranyos képén.

A várbörtön feől kürtjelek... Parancsszavak... Most... most... A posztóval bevont dob tompán, rekedten perdül... Lassu lépések egyenletes kopogása... Egy szekér nyikorgása...

— Őt... őt viszik most... Hallod Ottília. Szekéren viszik őt... Utolsónak, őt, aki az életben mindig elől járt... Jánost, az én Jánosomat... A Nagyot, az Embert... Őt, aki törött bokával, még mankóján bicegve is fetemelt fővel járt az emberek közt... Szekéren viszik... A bitófa alá...

— Menjünk Emiliám, menjünk... Segíteni nem tudunk...

— Hát lehet-e ez? Lehet-e az, hogy őt, aki mindig az igazságért, a szépért, a nagyért küzdött, így küldjék ki az életből... Kinek van ehhez joga? A Nagyurnak? Az idegen császárnak? Nincs... nincs... senkinek...

— Menjünk, Emília, menjünk...

— És mégis!... Hiszen hallottad!... Viszik... Ott... A bitófa... Ott a várakokban...

— Ne kinezd magadat, Emiliám, gyereink haza...

— Őt... megragadják a pribékek... őt és a másik tizenkettőt... Vége... vége.

A szegény, gyötrődő, gyászkontosú aszszony elalél. Ottília nagynehezen helyezi el a szép fejet az oltár egyik vánkosán... Még jó így... Legalább nem hallja szegény ezeket a borzasztó sortűzeket... Egy... kettő... három... Most, most kissé eszmél...

— Sujts le rá Istenem... úgy... ahogy ő sujtott le reánk... Vedd el tőle... azokat... akik neki legkedvesebbjek... Tizenhármát... Tizenháromért...

A sekrestyeajtó lassan, nesztelenül nyílik. A nyíláson bekémsel a nagyszakállú pópá. Aztán Ottília és a sekrestyés segítségével kocsi-ra teszik a félalélt nagyasszonyt.

Gyötrelmes lázálmok. A megpattant idegek véres, hagymázos látomásai. Nyitott szemmel néz a nagyasszony a semmibe, az üres semmibe. Gyötrő lidércnyomás... Vérhasztó álmok...

— Tizenháromért... Tizenhármát... A keményszivű idegen Nagyr... Tíz, nagy tíz... Eg az egész bazár... Ott... ott a gyönyörű hercegasszony... mint egy fátyla... Ne... ne... Teremtő istenem ne! A másik: rettentő kínok... Orvosok... Vérmérgezés... Nincs mentés... Most... egy fiatal leány... öltözködik... a gyertyatűz... lángok... Végel! Forradalom... messze... messze... a tengeren túl... Ott áll a másik császár, a rokon, a fal mellett... Katonák... Ne, ne! Ne löjjetek! Elég volt a vérből... Ötödik: A szép, fiatal herceg... A Nagyr fia... Krisztus-atyám!... véreben fetreng... Megölték... Istenem bocsáss meg nekem... Elég volt... Elég volt... Nem így akartam... Tenger... háborgó, tajtékzó vizek... süllyedő hajó... ott... küzködik a habokkal egy herceg... Ott egy másik lováról zuhant le... Vége...

Ennek is vége! Szép fiatal ifju... vadászik... a fegyver eldörren... ő is, ő is. Nem akarom, nem akarom... Állj meg bosszuálló Isten! Daliás férfiu... Arca szép, férfiasan szép... Testében a halálos kór, borzalmas szenvedés... gyötrelme... Kínos halál... A sápadt, jóságos Nagyrasszony, a hidegszívű Nagyr meglekű asszonya... Milyen békésen sétál a szép tő partján... Jézus Krisztusom... Kegyelem... Kegyelem... Ott öltözködik az orgyilkos... Les a szenvedő anyára... Gyilkok a kezében... Kegyelem... Legyen elég a bosszúból... Elég a vérből... Istenem: már tíz! Mikor... mikor lesz elég? Kocsi... Ott... Délen... Férfi és feleség... Dörrenés... Még egy... Megint egy... Az asszony feje férje vállára omlik... A férfi is vérzik... Végük. Tizenkettő. A fiatal utód... hontalanul bolyong. Idegen föld. Szegény fiatal ember... Az utolsó...

Már csak hörögni tud a nagyasszony. Rémult szemei mély üregükből a sötétbe merednek. A sötétbe, ahonnan végnélküli sorban lépegetnek eléje a véres árnyak, az égő fátylak... Tizenhárom a tizenháromért...

Göresösen kulcsolja imára a kezét a nagyasszony. Még ott a szíven a friss seb, a vérző, tátongó seb, melyet a Nagyr keze ütött. Imára kulcsolja mégis kezét. Könnyörögve imádkozik. Esdekelt. Érte... Ellenségéért...

— Vedd le róluk. Atyám, büntetőd kezedet. Róluk: az emberekről. Vedd le! Nem így gondoltam! Nem így akartam!

Hatvan esztendeig imádkozott, esdekelt, könnyörgött a nagyasszony. Hatvan esztendeig hordta a gyász kontosét. Hatvan esztendeig szartigatta a könnyeseppet az árvák, az özvegyek arccáról... Hogy megbékítse a haragvó Istent...

A lázlatomás valóra váltott. És elment a tizenhárom a másik tizenhárom után. Tizenháromért tizenhárom...

Két torpedóromboló negyvenhét koporsóval elindult Anglia felé

Az R. 101. áldozatainak holttestét meghatározó gyászpompa keretében vitték el a francia földről — Tardieu miniszterelnök, a francia hadügyi és légügyi miniszter a gyászolók között — Thomson lord angol légügyi miniszter élete — Az áldozatokat a Westminster-apátságban ravatalozzák fel — A lapok súlyos támadása az illetékes hatóságok ellen

Párisból jelentik: Ma vitték át az R. 101. áldozatainak holttestét, számszerint 47-et, Boulogne sur Merbe. Kora reggel óriási tömeg vonult fel, délelőtt 11 órakor megjelent Tardieu miniszterelnök és a francia hadügyi és légügyi miniszter. A város minden házán gyászlógó lengett és két francia repülőraj keringett a levegőben. Az egész utvonalon francia katonák diszörsége állott. 12 órakor megindult a gyászmenet. A zenekar Chopin gyászindulóját játszotta és a koporsók után a katasztrófa életbenmaradt, könnyebben sebesült résztvevői lépkedtek. 6 órakor értek a tengerhez. Ott állott a „Tempest” és a „Treban” angol torpedóromboló, amelyek a koporsókat elszállítják. Mikor a koporsókat az angol torpedórombolókra szállították, a francia „Sentinelle” nevű torpedóromboló diszörséket adott és a zenekar az angol himnuszot játszotta. A szertartás után az angol torpedóromboló elindult.

Londonból jelentik: A westminsteri apátság halottaskamráját fényes gyászpompával kápolnává alakították át, mert itt fogják felravatalozni az R. 101. katasztrófa áldozatainak holttesteit. Az angol törvények értelmében a nem természetes halállal kimutak fölött egy esküdtbíró-ság szokott ülést tartani, amelynek az a hivatása, hogy megállapítsa és leszögezze, hogy hogyan, milyen körülmények között történt a halál. Ez a bíróság mostan a westminsteri kápolnában fogja ülését megtartani.

Lord Thomson a katasztrófa alkalmával szénné égett angol légügyi miniszter. Cardingtonból származott és onnan került fel Londonba. A tragikus körülmények közt véget ért légügyi miniszteret hozzátartozói kívánságára Cardingtonba szállítják és szülőföldjén temetik el.

A mai napon lord Tyron, Anglia franciaországi követe megjelent Tardieu miniszterelnök előtt és György király mély hálóját fejezte ki a francia nép iránt és meleg hangon köszönte meg annak kegyeletét és az angol nemzet gyászában való együttérzését.

Az áldozatok temetésén az angol királyt a walesi herceg fogja képviselni.

Magyarország koszorúja

Egyes angol lapok súlyos szemrehányásokkal illetik az illetékes hatóságokat és szakköröket, amiért nem tették meg a kellő elővigyázatossági intézkedéseket és nem gondoskodtak ennek a könnyen elkerülhető katasztrófának a megakadályozásáról. A laikus emberek — írják a lapok, — akik jelen voltak az R. 101. felszállásánál, fejüket csóválták, amikor látták, hogy a gép milyen nehezen emelkedik a levegőbe és, hogy milyen nehézkesen mozog. A léghajó szemmelláthatólag túl volt terhelve. A lapok felelősségre vonják mindazon tényezőket, akiknek kellő gondossággal módjukban állott volna megakadályozni a borzalmas katasztrófát.

Berlinből jelentik: A berlini lapok egy része azt írja, hogy Eckener dr. felszólítást kapott az irányban, hogy vegyen részt az R. 101. katasztrófájának felderítését célzó kutatás munkájában. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, Eckener nem kapott semmiféle felszólítást, azonban ha felkérnék, a kérést teljesítené.

Londonból jelentik: Bédy alezredes, londoni magyar katonai attasé, az R. 101. katasztrófája alkalmából a magyar honvédelmi minisztérium nevében részvétét fejezte ki Montgue légügyi államtitkár előtt. Az alezredes egyébként koszorút is fog helyezni a léghajó áldozatainak sírjára.

Illetékes politikai körökből származó értesülések szerint Thomson légügyi miniszter utódja pár-

tonkivüli politikus lesz. A személyét illetőleg még nem történt döntés.

Thomson lord

Az R. 101. katasztrófájánál elpusztult Thomson lord légügyi miniszter 56 éves volt. A háború előtt vezérkari tiszt volt és mint nyelvész ismerték, aki 12 nyelvet birtokkéletesen szóban és írásban. Őt tekintették a Balkán és Kisázsia legjobb ismerőjének. Mielőtt Bulgária és Románia beleavatkoztak a világháborúba, Thomson, mint katonai attasé volt a német politika legveszedelmesebb diplomáciai ellenjátékosa a Balkánban. Mint dandárparancsnok, ő volt az első angol tiszt, aki csapatai élén bevonult Jeruzsálembe; ez 1918-ban történt. Mint sok angol katonatiszt, Thomson lord is a pacifista és demokrata eszmék elárulásának tekintette a versaillesi békét, amely eszmék megvalósulásáért Angolország hadba vonult. Kilépett a hadseregből és átment a munkáspártba. Mint pártjának katonai szakértője, 1919-től a leszerelési kérdéssel foglalkozott és különösen élesen állást foglalt Franciaország afrikai légióinak felállítására ellen. Macdonald első kormányában, 1924-ben átvette a légügyi minisztérium vezetését, miután az utóbbi öt év alatt légi stratégává fejlődött. Ő volt a felsőházban a párt beszélő minisztere. Curzon és Balfour halála után ő lett a legtekélyesebb, nagystílű politika-históriai szónok, aki fellépésében sohasem tagadta meg a külügy és szellemileg egyformán soignált vezérkari tisztet.

Thomson utolsó szavai az R. 101.-el való elutazása előtt ezek voltak:

— Nagyon megígértem a miniszterelnöknek, hogy október 20-án visszaérkezem Londonba a léghajóval.

Franciaország halálos ellensége, akinek az a probléma volt egyedüli gondja, hogy Londont hathatósan megvédje a francia légitámadások ellen, most angol katonák között felis-

Ujabb részletek a D. 1930. katasztrófájáról

A „R. 101.” borzalmas katasztrófájának a tegnapi napon mint azt röviden jelentettük, párja akadt a „D. 1930.” Bécs—berlini repülőgép szerencsétlenségével. A katasztrófáról az újabb alábbi jelentések érkeztek Berlinből.

A „D. 1930.” ameynek menetrend szerint reggel 9 óra 15 perckor kellett volna Dresdenbe érkeznie, a dresdnei katonai céllovótérre lezuhant. A repülőgépen egy pilóta, egy szerelő és hat utas volt. A délután érkezett jelentések szerint a repülőgépen utazó személyek közül 7 meghalt és egy súlyosan megsérült. A halottak között van az „Alpenlaendischer Schriftsteller-bund” elnöke: Kühnel dr., a híres publicista is. Kivüle a következő személyek voltak a repülőgépen: Pust pilóta, Lange szerelő és mint utasok: Blackwell (Hamburg), Blümel kisasszony és Földes Pál, dr. Földes Dezső győri ügyvéd fia, Knittel és Graefe asszony Szófiából. Valamennyi utas halálát koponyazúzódás okozta és ez valószínűvé teszi, hogy a gép lezuhanásakor az utasok fejével a kabin menyezetére zuhantak. Egyes szemtanúk azt állítják, hogy a gép mintegy 50 méternyi magasságban volt, amikor a motor felmondta a szolgálatot és egy heves szélroham a gépet a földhöz csapta.

A repülőgép reggel 8 órakor indult el Berlinből, hogy a menetrend szerint Dresdenen és Prágán át Bécsbe menjen. Az első leszállóállomás tehát Dresden volt. A gép kétszer került meg a repülőteret, hogy kedvező pillanathan leszállhasson. A repülőtér azonban igen alkalmatlan a leszállásra, mert nagyon hosszú, de annál keskenyebb és egyik oldalán magas kéményű gyárak vannak, másik oldalán erdő szegélyezi. A gép a heves és kedvezőtlen irányú szélben ötven méter magasságig ereszkedett le

merhetetlenül, mint névtelen katona halt meg francia földön.

Az R. 101. tragikus sorsu elődjei

Az R. 101. katasztrófájának egész sor szomorú elődje van a kormányozható léghajó történetében. Már a kormányozható léghajókkal történt első kísérletek halálos áldozatokat követeltek. Így már 1897-ben, a berlini Wölferl merész kísérleténél. Wölferl elsőnek konstruált kormányozható léghajót, amely 200 méter magasságig tudott felemelkedni. Wölferl egy Berlin mellett végzett próbarepülésénél égett el a léghajó gondolatjában.

1902-ben a braziliai Severo ugyanilyen módon vesztette életét Rio de Janeiroban.

1910-ben az amerikai Wellmann nagyon primitív léghajóval át akart kelni az Oceán, ami az első kísérlet volt az Oceán átkeléséhez. 1910. szeptemberében szállt fel Atlantic Cityben, de a léghajó röviddel a start után robbanás következtében kigyulladt és Wellmann szönné égett.

1911-ben az Oceánon át való repülő-expedíció szervezésére alakult társaság által Münchenben a Suchard 6700 köbméter tartalmu léghajóval végzett kísérletek szintén megheiusultak, szerencsére emberáldozat nélkül.

A Zeppelin-léghajó első nagyobb útja, amelyet 1908. augusztus 4-én tett meg a Rajna mentén, tizenkét órai repülés után a léghajó felrobbanásával végződött Echterdingennél, aminél néhány ember súlyosan megsebesült.

Csak 1919. július 16-án sikerült az LR. 34. angol léghajónak, amelynek 56.000 köbméter tartalma és öt, egyenként 275 lóerős motorja volt, átkelni az Oceánt. Az LR. 34. július 6-án szállt le Long-Islandban és 1919. július 10—13-ika között repült vissza. Ez volt az első két oceanrepülés.

De már egy évre rá, 1920. augusztusában, egy próbarepülésénél, égve zuhant le az R. 38. angol léghajó, amely Amerika részére készült és az utasok életüket veszítették.

Az LZ. 126. első útja 1924. október 14-én, Eckener dr. vezetésével jól sikerült, a léghajó 84 órás utat tett meg. A Norge katasztrófája Nobile ezredes északsarki expedíciójával, valamint az LZ. 128. (Graf Zeppelin) későbbi sikeres repülései Eckener vezetésével és az R. 100. amerikai útja, még élénk emlékezetünkben vannak.

és ekkor hirtelen az erdő felé kanyarodott, majd éles zuhanással csapódott le a katonai céllovótérre.

A D. 1930. Messerschmidt-típusu, legmodernebb kétpropelleres egyfedelű személyszállító repülőgép volt, amelyet csak nemrég adtak át a forgalomnak. A gépben két vezető és tizenöt utas számára volt hely. A D. 1930. a lezuhanáskor nem gyulladt ki, ellenben teljesen összeroncsolódott.

A kisebbségi kérdés a balkáni konferencián

A balkáni népek megértésének akadályai az, hogy megoldatlan a kisebbségi kérdés.

Az Athénben most folyó Balkán-konferencián Bulgária előterjesztésére napirendre tűzték a kisebbségi kérdést. A bolgár delegáció javaslatot nyújtott be, amelyben konstataulta, hogy a balkáni népek megértésének legnagyobb akadályai az, hogy a kisebbségi kérdés még mindig megoldatlan. Éppen ezért rendkívül szükséges lenne az, hogy a kormányok lojálisan teljesítsék a kisebbségi szerződésekben foglalt kötelezettségeiket. A javaslat indítványt tartalmaz arra vonatkozólag, hogy nemzetközi békebíró, valamint a balkáni konferencia vegye kezébe a kisebbségek ügyét. A bolgár javaslatot Albánia magáévá tette, a vita nem nyert befejezést és az érdemleges letárgyalását elhalasztották.

Új és használt hegedű- és zong.-iskolák, gyakorlatok, kotta-ajdonságok Kerpelnél

Színház — Irodalom — Művészet

Aradi színész színművének premierje Szegeden

Kedden este mutatta be a szegedi színház Szabados Árpád darabját

Ebben a szezonban az aradi színtársulat próza-együttese értékes taggal erősödött: ide szerződött ugyanis Szabados Árpád, akinek neve nem lehet ismeretlen a közönség előtt. Szabados Árpád darabját annak idején előadásra fogadta el a budapesti Nemzeti Színház. Nevével többször foglalkoztak a lapok, most pedig egyik színművét: Az asszony és a bolondokat kedden este be is mutatták a szegedi színházban. Szabados Árpád tegnapelőtt érkezett meg Aradra ahol résztvett az első prózai ujdonság: a Fruska rendezési próbáján, majd ma Szegedre utazott, hogy megjellessen darabja premierén, amelyen ott voltak dr. Hevesi-Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója, dr. Fülel Szántó Endre miniszteri osztálytanácsos, orsz. színészeti felügyelő, Géczy István, az Országos Színészegyesület képviselője, Bálint Lajos, a budapesti Nemzeti Színház dramaturg-főtitkára, Bárd Ferenc, a színpadi művek képviselője, úgyhogy Szabados Árpád premierje diszes külsőségek között zajlott le, igen sikeres körülmények keretében.

* Az aradi színház elsőheti műsora. Szombat este: Victoria (operettujdonság, szezonnyitó előadás, A. bérlet). Vasárnap délután: Victoria (operett, itt másodszor). Este: Victoria (operett, itt harmadszor, B. bérlet). Hétfő: Román előadás. Kedd: Victoria (operett, itt negyedszer, C. bérlet). Szerda: Victoria (operett, itt negyedszer, A. bérlet). Csütörtök: Fruska (vígjátékujdonság, B. bérlet). Péntek: Fruska (vígjáték, itt másodszor, C. bérlet). Szombat: Alvinczy-huszárok (operettujdonság, A. bérlet).

* Csodálatosan szép szezonnyitó előadás lesz az idén a színházban. A Victoria operettujdonság első előadása olyan pompás keretet ad az ezévi idénykezdésnek, hogy arról sokáig beszélnek majd Aradon. A nagyszerű Földes-Harmath-Ábrahám operettujdonságot az aradi színtársulat operett-együttese valóban fővárosi színvonalú előadásban hozza színre. Látványos, gyönyörű díszletek készültek az operettre, a próbák pedig most érnek a befejezéshez. Kornély Mária, Ágoston Baba, Vincze Emmi, Dancs Ica, Keleti Árpád, Fratta Géza, Felhő Ervin, Csóka József játsszák a főszerepeket az operettnek, amelyet Felhő Ervin rendez és Kovács karnagy dirigál.

* Ma nyitják meg az aradi színház elővételi pénztárát. Erőteljes tempóban folyik a bérletakció. C. napra már nincsen üres földszinti páholy és fokozott érdeklődés nyilvánul meg az A. és B. napok iránt is. Azok a régi bérletok, akikkel még nem kezdett a színház tárgyalásokat, e hó 10-ikéig elővételi joggal bírnak tavalyi bérlet páholyaikra és ülőhelyeikre. A színház elővételi pénztára ma nyit meg. Akik még nem vásároltak kedvezményes jegyek váltására szolgáló jegyfüzeteket, a pénztárnál is megvehetik. A jegyfüzetek szelvényei érvényesek a megnyitó előadásra is.

* Balázs István sikere Nagyváradon. Az aradi színtársulat tavalyi szezonjának bonvivániáját, mint ismeretes, Nagyváradra köti ezévi szerződése. A népszerű színész és egyben az egész társulat bemutatkozása szombaton volt, amikor is a Lila test, sárga sapka operettujdonság került színre. Balázs István alakította benne a főszerepet és debütje a legmelegebb siker jegyében zajlott le. A váradai sajtó osztatlanul a tetszés hangján ír róla és a Nagyváradai Napló a következőképpen emlékezik meg róla: „A szereplők közül a legnagyobb sikert kétségtelenül Balázs István, az operett-ensemble új bonvivánja aratta, aki egy csapásra beférkőzött a nagyváradai közönség szívébe. A meglepetés moraja futott végig a nézőtérben, amikor felcsendültek ajkairól a szívbekívánczoló melódiák és ez a csodákozás mérhetetlen nagy szeretethez és tapsviharba viharzott. Balázs István nagy nyeresége a társulatnak.”

* Pályázat az aradi színház függönyhirdetvére. Az aradi színházi iroda bérbe adja a színház függönyének hirdetéseit. Pályázók e hó 15-ig adják be a megajánlott évi bérösszeget, a fizetési feltételek és címük pontos megjelölése mellett ajánla-

A megye ráfizet az aradi közkórházra

Aradmegye 1931. évi költségvetéstervezete — Négy millió lej a magyar javak megváltására — Tízötlet millió az utak javítására — Százezer lej a jó tanulóknak

Az aradi megyei tanács legutóbbi ülésén megszavazta a megye 1931. évi költségvetését, amelyet a temesvári kormányzóság mellett működő revíziós bizottságnak küldötték át jóváhagyás végett. Ma nyilvánosságra került a költségvetési tervezet, amelyet közszemlére tettek ki a megyeháza pénzügyi hivatalában. A költségvetés összeállításánál dr. Cosma Demeter megyei főorvos azt kívánta, hogy vegyenek fel megfelelő összeget három új kórház felépítésére, ezt a kérést azonban elutasították.

A költségvetésből, amelynek végösszege, mint megírtuk, 78 millió 613.474 lej tesz ki, kiderült, hogy az aradi megyei közkórház és a borosjenői kórház összesen 2 millió lej bevételt produkál. A Románia területére került magyar javak megváltása felében jövőre 4 millió lej vettek fel. A permanens-bizottság tagjai 350.000 lej kapnak, a vidéki tanács-tagok pedig 200.000 lejt, a tanácsüléseken való bejövetelek költségeire. Megállapítható, hogy a megye ráfizet a közkórházra, amelyet az egészségügyi minisztérium nemrég áthárított a

megyére. A két millió lejes bevétellel szemben a következő kiadások merülnek fel: személyzeti kiadás 1 millió 303.560 lej, a betegek és személyzet ellátása 3 millió 206.160 lej, kisebb kiadások 423.400 lej, javítási munkálatok 150 ezer lej, fűtés 750.000 lej, világítás 270.000 lej és biztosítási díjak 46.783 lej, összesen körülbelül hat millió lej. Tehát Aradmegye 1931-ben négy millió lejt fizet rá a közkórház fenntartására.

A megyei és vicinális utak javítására 15 millió lejt vettek fel, míg az utakon levő hidak építésére 1 millió 938.495 lejt, Iskola-építések-re 2 millió lejt irányoztak elő, templomok javítására 600.000 lejt, vallási propagandára 200 ezer lejt, az aradi fa- és fémipariskola szubvenciójára 200.000 lejt, jótékony, kulturális és sportegyesületek szubvenciójára 100.000 lejt vettek fel. Szegényorsóni jó tanulók szubvencionálása címen 100.000 lej szerepel. Ebből az alaphoz kapnak évente szubvenciót az aradi katolikus gimnázium növendékei. A megyei nyugdíjasok illetményeire 3 millió 154.332 lejt vettek fel.

Jelentkezzenek az önkéntességi joggal bíró aradi ifjak

A katonai ügyosztály felhívása

Az aradi államrendőrség katonaiügyi osztálya felhívja az alább felsorolt katonaköteles, önkéntességi joggal bíró ifjakat, akiknek november elsején be kell vonulni, hogy jelentkezzenek bejövőküjüket átvevetele végett:

Albu Mircea, Méhes Zoltán, Varga Nicolae, Lőrincz János, Laza Vasile, Ispravnic Sever, Hadi Antal, Németh Emil, Bedeus Károly, Tabic Miron, Popescu Ioan, Samu Dezső, Issekutz Kálmán József, Puticiu Virgil, Stern Andor, Pollák József, Gellért István, Münch János, Schweier Ferdinánd, Hüttner Vilmos, Boczó Gyula, Minda József, Nadabán Petru, Gerő Zoltán, Kranovszky Sándor, Adam Alex, Virgil, Barburu Zeno Sever, Reichert József, Szalay András, Sinczi Remus, Blaga M. Tiberiu, Jagesi Lajos, Antonescu Zeno, Gulesiu Sever, Wagner György, Hodagiu Francisc, Popa Liviu Victor, Rozvan Emil, Pigli Titus, Oljek Sándor, Austerweil Károly, Seige Miklós, Ardelean Lucian, Berzovan Ioan, Popos Traian, Anghela L. József, Szendrey Mihály, Spataru Ionel, Hollósi Lajos, Kenderessy László, Tüdös János, Reinhart Kálmán, Balogi Jenő, Schüller János, Szalassy Aladár, Puticiu Liviu, Antonescu C. Tiberiu, Popoviciu Tiberiu, Ceighi János, Páris Vilmos, Gerő Sándor, Spanlang György, Botis Emil, Goschki Károly, Glabacz József, Piso Ioan, Haidu András, Firniesz György, Stojan Alexandru, Mitykó A. Károly, Lucura Grigorie, Farkas Sándor, Parentiu Petru, Kiss Rudolf, Paku Jenő, Hetschek Pál, Pinter Sándor, Parocz György, Balogi R. Bálint, Hegedüs János, Rager József, Linenberger Sándor, Muzsnay Zoltán, Olariu Ioan, Kardos Gyula, Dé-

nes István, Kulinyi József (Világos), Grausz István, Bornstein Ernő, Eisler Andor, Thau Ernő, Kohn László, Szendrey I. Sabin, Herout Alexandru, Avramescu Ovidiu, Kenderessy Nándor, Hadir L. Francisc, Kállay Sándor, Bernáth Zoltán, Hammer Dező, Stern Oszkár, Balázs Guidó.

Ostromállapot Braziliában

Bezárták az összes bankokat — A kormány ura a helyzetnek

NEW-YORK, október 7. A brazil kormány az egész köztársaság területére kiterjesztette az ostromállapotot. Hivatalos jelentés szerint a kormány ura a helyzetnek és a hadsereg hű maradt. Rio de Janeiro tegnap főhadiszállásnak nézett ki. Katonai repülőgépek indultak el ágyunaszádok kíséretében, hogy a kormányhű csapatokkal együtt felvegyék a harcot a felkelőkkel. Olyan hírek is érkeztek, hogy a lakosság sok helyütt erőteljesen támogatja a mozgalmat. Arra számítanak, hogy mintegy 4000 főnyi felkelő fogja megtámadni a fővárost.

Rio de Janeiroból jelentik, hogy a brazil kormány rendeletére a devizaspekuláció megakadályozása céljából az összes bankokat bezárták. Az elnöki rendelet az ostromállapotot az összes brazil államokra december 31-ig kiterjesztette.

New-Yorkból jelentik: A new-yorki tőzsde tegnap annak a hírek hatására állott, hogy az összes brazil bankokat 15 napra bezárták. A hírek nyomán a tőzsdén az összes brazil értékpapírok erős árfolyamcsökkenést szenvedtek.

WILLIAM POWELL

RICHARD ARLEN

Négy név a négy sarokban azt jelenti, hogy a világnak mind a négy sarkában (kelet, nyugat, észak és dél) egyformán ismert az a négy nagy PARAMOANT-sztár, aki

„A NÉGY TOLL”

című hatalmas hangosfilmben a főszerepet játsza. Ebben a film-attrakcióban a legcsodásabb exotikus miliőben lejátszódó angol gyarmati katonalelet tárul a közönség szemé elé, bámulatosan precíz művészi rendezésben. — Soha nem látott méretű vadállatjelenetek!

Premierje ma a CENTRAL-mozgóban.

CLIVE BROOK

FAY WRAY

Megérkezett Aradváros új címere

Mit ábrázol a címer. — A tanácssteremben is felállították egy nagyított példányát. — Új városi pecsétnyomok az új címerrel.

Ma megérkezett a belügyminisztériumból az aradi városházára Aradváros új címerének rajza. A címer két mezejét ezüst csik választja ketté, amely a Marost szimbolizálja. A mezők alapja piros. A felső mezőben egy, az aradi várat jelképező ezüst vár foglal helyet. A várnak zárt kapuja, három kerek tornya és fekete ablakai vannak. Az alsó mezőben egy dült aranykereszt és ezt keresztező arany püspöki pásztorbot foglal helyet. Közöttük egy püspöki korona áll, széles, aranszegélyes kék szallagokkal, amelyek befoglalják a keresztet és pásztorbot. A kék szallagon kis kereszték vannak. A felső mező tetején hét várbástya áll. A kereszt és pásztorbot az aradi görög keleti püspökséget szimbolizálja.

Lutai Cornel dr. polgármester a címert ábrázoló rajzot ma délelőtt átküldötte a városi mérnöki hivatalnak, ahol több példányban elkészítik a város új címerét.

A belügyminiszteri rendelet alapján a város vezetősége a napokban megrendeli az új városi pecsétet, amelveken már az új címer szerepel. Ezenkívül a címernek egy nagyított kiadása is készül, amelyet a városháza nagy tanácsstermében állítanak fel.

Vezérképvislet: **Vértes Vilmos mérnök, Arad.**

Nyilvánosságra került az aradi idegenellenőrzőbizottság határozata

Az idegen állampolgárok tartózkodási engedély iránti kérvényeit

rendkívül szigorúan bírálták el — 174 kérvényt visszautasítottak — Mindössze tizenketten kaptak visszavonásig szóló tartózkodási engedélyt

Az aradi munkaügyi felügyelőség mellett működő revíziós bizottság ma hozta nyilvánosságra az eléje került kérvényekre vonatkozó döntését. A revíziós bizottsághoz Aradmegye területéről 889 idegen állampolgár kérvénye érkezett be és ezek közül mindössze csak tizenkettő kapott olyan tartózkodási engedélyt, mely visszavonásig érvényes, vagyis nem határozott terminusra van kiadva. A 12 idegen közül 3 folytat önálló foglalkozást, 6 alkalmazott, 3 pedig foglalkozásüzési jog nélkül kapott tartózkodási engedélyt. 1931. június 1-ig 602-en maradtak az ország területén és pedig 150 önálló, 339 alkalmazott és 113 foglalkozásüzési jog nélkül. 1930 december elsejéig a polgár kertészek maradtak itt, összesen tizenöt. A Nansen-utlevéllel bírók 1930 december 31-ig kaptak tartózkodási en-

gedélyt. Ezek összesen 53-an vannak, 3 önálló, 49 alkalmazott és egy, akinek nincs joga foglalkozást üzni. Egy foglalkozásüzési joggal nem bíró idegen kérvényét a revíziós bizottság felterjesztette a bucaresti-i Népmozgalmi Hivatalhoz. Három hónapig a rendőrkvesztor által engedélyezve 26 foglalkozásüzési joggal nem bíró idegen maradhat az ország területén.

A visszautasított kérvények pedig a következőképpen oszlanak meg: Még három hónapi tartózkodásra 162-en kaptak engedélyt, 15 napig még 12-en maradhatnak az ország területén, míg hainak a kérvényét véleményezés végett felterjesztették a munkaügyi minisztériumba. Eddig tehát — míg a munkaügyi minisztérium válasza nem jön meg a felterjesztett hat kérvényre — Aradmegye területéről összesen 174 idegen kérvényét utasították el.

Megkezdődött a szüret Aradhegyalján

A jó termésről roskadozó szőlőhegyeken a szomorúság ütött tanyát — Eladiák a főkén levő termést, mert nem érdemes szüretelni — Nincs vevő a kitűnő hegyaljai borokra

Még csak az orosz szőlő- és bordumping hiányzott, hogy Románia szőlő- és bortermelői a tönk szélére kerüljenek. A Hegyalja szőlősgazdái is arra a sorsra jutottak, mint a gabonatermelők, akik telt magtáraikkal közel állnak az éhhalálhoz. Nincs ára a buzának, nincs pénze még a legszükségesebb termelési eszközökre és a megélhetés minimális kellekeire se a földmivelőnek. Ugyanígy jár most az a szőlőtulajdonos, akinek más vagyona, vagy foglalkozása nincs, mint a szőlő és a szőlőtermelés. Az idei szüret ideális sikerűnek mondható úgy minőségben, mint mennyiségben. A szőlő és a bor ára azonban annyira alászállott, hogy még a termelési költséget se hozza meg a szőlősgazdának. A drága munkaerő, nagy adó, a termelési eszközök beszerzése, olyan terhet jelent a szőlőtulajdonosnak, hogy azt a folyton lefelé tendáló bor- és szőlőárak mellett még akkor se lehetne ellensúlyozni, ha a termést akár gyümölcs, akár bor alakjában nyomban el lehetne adni. De nem lehet. Egyfelől a kormány külkereskedelmi politikája nehezíti meg, sőt teszi lehetetlenné az exportot, másrészt pedig a borkereskedelem a maga speciális bajai következtében, csak mérsékelt ártámogatást tanúsít a termés iránt,

Ma kezdődött meg a szüret az Aradhegyalján és a régi békeévek hagyományos jókedve helyett, szomorúság és csüggedés ütött tanyát a jó termésről roskadozó szőlőhegyeken. A szőlősgazda már csak azon igyekszik, hogy legalább a befektetett termelési költségeket ki tudja hozni a szüret eredményéből. De ez is nehezen megy. Az a kevés vevő, aki itt-ott jelentkezik, egymásra licitál az olcsóságban. És a szőlősgazdák kénytelenek az árakat mindinkább lefelé srófolni. Van olyan szőlőtulajdonos is, aki nem tartja érdemesnek a szüretelést és a főkén levő termést adja el potom áron. Akinek van pénze a szüretelés költségeire, az az idei termést is beraktározza pincéjébe a tavalyi mellé és várja a vevőt. Régen a békevilágban, ilyenkor már nagy idegenforgalom volt Aradon. Belföldi és külföldi borkereskedők egész légiója tartózkodott heteken át itt és tárgyaltak, alkudoztak a kitűnő márkájú hegyaljai borokért. És a szüret után megkezdődött a termés elszállítása, vágonszámra vándorolt a Hegyalja nemes bora messze vidékekre. Ma nyoma sincs ennek az élénkségnek, senki se keresi a hegyaljai borokat, amelyek gyűlnek egyik évről a másikra és a szőlőtulajdonosok tönkre mennek a beigért orosz dumping nélkül is.

Hírek a magyar pénzügyminiszter lemondásáról

A tisztviselők és miniszterek a nyomor enyhítéséért

Budapestről jelentik: A Magyarországi híradása szerint a köztisztviselők az országos nyomorakcióba bekapcsolódva, fizetésüknek 5 százalékát ajánlották fel erre a célra, míg a miniszterek fizetésüknek egy bizonyos százalékával járulnának hozzá a nyomor enyhítéséhez.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint szó van arról, hogy Wekerle Sándor pénzügyminiszter elhagyja helyét és utódja Teleszky János lenne. Ugyancsak olyan hírek is elterjedtek, hogy Dréhr Imre helyébe a népjóléti minisztérium politikai államtitkárának Hódossy Gedeon képviselőt fogják kinevezni. A Magyar Távirati Iroda ezzel szemben hivatalos felhatalmazás alapján közli, hogy a kormány átszervezéséről szóló hírek minden komoly alapot nélkülöznek.

Fiedler kanonok a szatmári püspökség élén

Bucurestiből jelentik: A kultuszminisztérium ma döntött az üresedésben levő püspöki állások betöltése ügyében. A temesvári római katolikus püspökség élére Pacha Ágoston apostoli kormányzó, a szatmári élére pedig Fiedler kanonok kapott kinevezést. Az ujonnan létesített nagybányai görög katolikus püspökség vezetője Russu Sándor balázsfalvi kanonok lett, míg a szamosfalvi örmények apostoli kormányzójává Sahag Ochiant nevezték ki.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL: Premier. A NÉGY TOLL. Az angol gyarmati katonaságtól vett kép, eddig még nem látott méretű vadállat jelenetekkel. Főszerepekben: Richard Arlein, William Powel, Clive Brook és Fay Wray. Az előadások megkezdésekor az ajtók lezártnak.

SELECT: Ma utoljára. NEVEZD MEG AZ ASSZONYT. Érdekliesztő bűnügyi dráma. Főszereplők: Anita Stewart és Gaston Glass.

ELITE: Utoljára. KI A LEGÉNY A CSÁRDÁBAN. Szenzációs amerikai vígjáték. Főszerepekben: Josephine Dunn, Karl Dane és George K. Arthur.

GRADISTE: 7 és 9 órákor. Utoljára. AZ UTOLSÓ TÁNC. Dráma az amerikai polgárháború idejéből. Dorothy Sebastian és Tim Mc Coy-jal a főszerepekben.

HIREK

R. 101.

Mintha a felhők szelleme venné fel a harcot az ember ellen és ez a szellem ki akarná irtani azt, aki betolakodott oda, ahol csak a madaraknak volt szabad szállaniok a teremtés kezdete óta. Mintha a felhők szelleme megsohkalva az ember örök vágyát, hogy a levegő ura legyen, annak, ami ég és föld között van, karuss sorsára akarná juttatni a lég utasait.

Még magunk előtt látjuk a múlt hónapban történt repülőkatasztrófák áldozatainak elszenesedett holttesteit. És már újabb, borzalmalban óriási méretű katasztrófa híre félemlíti meg a repülni akaró, a mindig feljebb vágyó embert. Az R. 101. az angol légi park büszkesége, Croydon gyárának légi mammutja, amelyet legyőzhetetlennek hittek az elemekkel szemben, orrával a földre furódva pusztult el utasainak nagyrészeivel együtt. Ott áll még az aromei országban a repülő csoda borzalmas váza, farával az égnek csucsosodva, mintha felülről gyurta volna a földre valami ismeretlen, minden emberinél magasabb erő. Nem szabad megállanunk, nem szabad visszarettennünk a haladás útján, de amikor így zúdul egymásután felénk a vész, a pusztulás, az ember akaratlanul is visszaretten. Valóban minden haladás ennyi pusztulással jár? Nem volt igaza a Hóreb-hegy angyalának, aki kinyitáskoztatta az Ember előtt, hogy utja végtelen ezen a földön, de ami azon felül van, az a teremtes tükre marad.

Az ilyen megrendítő katasztrófa előtt többen áll az emberi lélek s még fel sem ocsudhattunk, máris bekövetkezett a másik. A bécs-berlini repülőgép, a D 1930. lezuhant s a romok alól ott is hat halottat buznak ki.

Ezek a sorozatos balesetek a légi közlekedés legkedvesebb híveit is bizonytalanságba juttatják, hiszen ilyenkor eszünkbe jutnak az áldozatok számtalanjai, a Mont Blanc első átrepülőjének, Chaveznak fatumszerű halálától az utolsó napok nagyszámu áldozatáig.

Kinek higgyünk, kire támaszkodva járjuk tovább utunkat?

Madáchra, aki azt mondotta, hogy: küzdjünk és bizzunk?

Nem, az ember nem hallgathat senkire, mert csak akaratának ura, de nem a természetének. Az ember természetét pedig a felfelé törés, a repülni akarás, az ember a földről jött, de tud akar jutni a felhőkhöz, mert felfelé néző szemel a Végtelent, a Titkot kutatják és a felfelé való utban nincs megállás...

— Agrársérelmek. Marsieu Justin dr. megyei prefektus október hónapban tovább folytatja megyei körútiát, hogy meghallgassa a lakosság agrársérelmeit és orvosolja azokat. Ma összeültették a programot, amely szerint a prefektus október 12-én Borosjenőre, 19-én Ksjenőre, 26-án Világosra, november 2-án Radnára és 9-én Ujaradra száll ki.

Fehérneműek

Mariora Fischer

Str. Bratianu 2. (Minorita-palota)
Nálunk a férfi fehérneműk, v. m. ágygarnitúrák készítését hozott anyagból is vállalom.

— Vita a hadügyi költségvetés redukciójáról. Bucarestből jelentik: A Lupta szerint a pénzügyminisztérium átiratot intézett a hadügyminisztériumhoz, kérve, hogy redukálja a jövő évre 15 százalékkal a hadügyi költségvetést. Válaszában a hadügyminisztérium kijelenti, hogy csak olyan redukcióról lehet szó, amelyek nem ártanak a nemzetvédelmi szempontoknak. Érdeklődéssel várják, hogy az új pénzügyminiszter milyen álláspontot foglalt el ebben a kérdésben.

— Jégvihar Fehérmegyében. Ma délután fél 6 órakor a magyarországi Fehérmegye fölött viharfelhő és menydörgéssel egybekötve hatalmas vihar vonult végig, amelyet jégeső kísért. A vihar hosszabb ideig tartott és a még le nem szűrtelt szél felhőket töltött.

A lainzi bestiális asszonygyilkos a bíróság előtt

A bécsi esküdtbíróság ma kezdte meg Bauer Gusztáv kereskedő bűnperének tárgyalását — Az ítélet a hónap végére várható —
Tizenhét napig tart a tárgyalás

Bécsből jelentik: Évek óta nem foglalkoztatta bűnügy olyan intenzíven Európa sajtóját és közvéleményét, mint a lainzi állatkertben történt asszonygyilkosság. Hónapokon keresztül nem tudták megállapítani, hogy ki a bestiális gyilkosság áldozata, majd amikor kiderült, hogy kicsoda, Olaszországban az osztrák rendőrség megkeresésére letartóztatták az áldozat férjét. Fellner András budapesti kereskedő. Néhány hét múlva azonban megállapították, hogy az osztrák rendőrség általánul gyanúsította meg Fellner Andrást. Nem sokkal később Berlinben letartóztatták Bauer Gusztáv tekintélyes bécsi kereskedőt, akire dagadása ellenére is sikerült rábizonyítani a gyilkosságot.

1928. július 17-én gyilkolta meg Bauer Gusztáv barátnőjét, Fellner Katalint. A bécsi esküdtszék ma, kedden kezdte meg az ügy tárgyalását. A tárgyalás 17 napra van előirányozva. Tizenhét napon át kell harcolnia a gyilkos kereskedőnek az ügyéssel, aki terjedelmes és megdönthetetlen bizonyítékokat halmozott fel. Értesülésünk szerint az ítélet a

legkedvezőbb esetben a hónap utolsó hetére várható. Mivel Ausztriában a forradalom után eltörölték az halálbüntetést, legrosszabb esetben életfogytiglami büntetés vár Bauer Gusztávra.

Bécsből jelentik: A tárgyalást óriási érdeklődés előzi meg és zsúfolt tárgyalóteremben kezdte meg az elnök a 70 oldalra terjedő vádirat felolvasását. Már napokkal ezelőtt elkapták a belépőjegyeket, 10 órakor kisorsolták az esküdteket, akik közt egy nő is van. A tárgyalás megnyitása után izgalmas összecsapás volt a védő és elnök között, mint-hogy dr. Schönbrunn védő az kívánta, hogy a törvényszék engedje meg az áldozat elvált férjének, Fellner Andrásnak, hogy mind érdekelte fél részt vehessen a tárgyaláson. Dr. Wotawa ügyész hevesen ellenezte az indítványt, miután Fellnernek két és fél év letöltött börtönbüntetése van. Végül a törvényszék megengedte Fellner részvételét. Ezután megkezdődött a vádirat felolvasása, amely előreláthatólag egy napot kitölt.

— Budapesti tüntetők a bíróság előtt. Budapestről jelentik: A szeptember elseji tüntetések utójátékaként a büntetőtörvényszék magánosok ellen elkövetett erőszak büntette miatt ma vona felelősségre Barabás Ferenc és Simon Imre fiatalok munkanélkülieket, akiknél boxert találtak és akikről bebizonyosodott, hogy kövekkel dobálták a rendőroket. A bíróság Barabást 2 hónapi, Simont 6 hónapi börtönrre ítélte.

— A fasiszta milícia 48 zászlóalja újabb 10 évi szolgálata. Rómából jelentik: A fasiszta milícia 48 zászlóalja jelentkezett ma Mussolini miniszterelnök előtt, hogy újabb tíz évi folytatolagos szolgálatra kötelezze magát. Az olasz sajtó ebből az alkalomból meleg hangon emlékezik meg a miliciáról, melyre — ha szükség van rá — a haza mindig számíthat.

— Nagy leépítések az esseni Krupp-gyárnál. Essenből jelentik: A Krupp-cég bejelentette, hogy a közeljövőben 2000 munkását és tisztviselőjét kénytelen fokozatosan eddigi szolgálatából elbocsátani. A hatalmas vállalatot, bejelentése szerint, a jelenlegi nehéz és áldatlan gazdasági viszonyok vitték erre az elhatározásra. Amennyiben újabb nagyobb megrendelések nem érkeznek rövidesen a gyárhoz, akkor az kénytelen lenne a bejelentett leépítést teljes egészében keresztül vinni.

— Motorcsónakatasztrófa tizenöt halottal. Guadalaraból (Mexikó) jelentik: A Sapala-tavon egy motorcsónak felborult és 15 ember a vízbe fullt. Eddig csak tíz embernek a holttestét húzták ki a tóból.

— Stockholmbe érkeztek Andrée és társai tetemei. Stockholmból jelentik: A „Svensksund” régi típusú torpedónaszád fedélzetén, amely hajó annak idején, 1897-ben vitte a sarkutazókat, diadalmas körút után, vasárnap megérkezett az északi sarkvidék három hősnéjének, Andrée-nak, Strindbergnek és Fraenkelnek holtteste. A nagyszabású fogadtatást megjelentek a katonai, politikai, polgári, egyházi és diplomáciai előkelőségek. A koporsókat a templomban fölrafaftalozták, majd a holttesteket három napig közszemlére teszik ki. A hamvakat közös disztrihelybe helyezik el, hogy továbbra is együtt nyugodjanak, mint az eddigi 33 esztendő alatt. Este a városházán nagyszabású emlékünnepelel zajlott le.

— Nagyszerűen sikerült a Lippa radnai katolikus nőegylet műsoros estje. A Lippa-radnai katolikus nőegylet október 4-én, szombaton tartotta szezonnyitó műsoros estjét, amely a szokott nivót is meghaladva ugy erkölcsileg, mint anyagilag nagyszerűen sikerült. A műsoros estély megrendezésével Lippa katolikus hölgyei, valamint a radnai műkedvelőgárda dicséretreméltón vette ki részét. Az estély, a legjobb hangulatban a reggel 6 óráig tartott.

Grünberger L. és Tsa

üzletét folyó hóban

Bu. leg. Maria 24.

Aradmegyel Takarékpénztár épületébe

helyezi át

Raktáron levő árukat leszállított árban árusítja, maradékok félárban.

Üzlethelyiség kiadó.

— Hír a tisztviselői szabályzat felfüggesztéséről. Bucarestből jelentik: Az állami tisztviselők körében ma az a hír terjedt el, hogy a kormány fel akarja függesztetni a tisztviselői szabályzat érvényét. A hír nagy nyugtalanságot keltett. Kormánykörökben alaptalannak deklarálták a szabályzat felfüggesztéséről szóló híresztelést.

— Bethlen magyar miniszterelnök Szófiában. Szófiából jelentik: Diplomáciai körök szerint gróf Bethlen István magyar miniszterelnök november első napjaiban Szófiába utazik, hogy visszaadja Liapcev látogatását. Bethlen odautazását nagyjelentőségűnek tartják, mert az összeesk Boris és Oiovanna házasságával. Egy határkövénél tartják a látogatást az olasz-magyar barátságnak, amely kibővül a bolgár barátsággal is.

— Eredményes távolbalatási kísérlet. Berlinből jelentik: Kratzke mérnök bejelentette a távolbalatási egyesületének mai ülésén, hogy a napokban sikerrel járt az első távolbalatási kísérlet Amerika és Németország között. A képek több percen át láthatók voltak, de később üzemzavar miatt elmosódtak.

— Ünnepegek Rákóczi születésének évtordulóján. Nagyecsdéről jelentik: A megyei törvényhatóság elhatározta, hogy II. Rákóczi Ferenc születésének 250-ik évfordulójára az öt birtokon, Nagyecsedén, ünnepeket rendez és ez alkalommal emlékművet is lelepleznek. Az ünnepegek ma délelőtt kezdődtek meg, melyen megjelent nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója is. Az ünnepi beszédet Zsitvay Tibor igazságügyminiszter mondotta.

— Nyári zivatar Budapesten. Budapestről jelentik: Ma délelőtt hirtelen nyári zivatar és felhőszakadás zúdult a fővárosra. Tíz percig borsónagyságu jég esett, úgyhogy, fehér szőnyeg borította az utcákat.

VEGYEN, VAGY RENDELJEN AZONNAL SORSJEGYET

az október hó 17-én kezdődő
új magyar XXV. osztálysorsjátékra,
mert a husás előtti napokban már nem lesz kapható.

Rendelés:

Levélben érkező rendeléseit azonnal elintézem. — Sorsjegyeit kívánsága szerint letétben nálam hagyhatja, vagy pedig osztályonként elküldöm. Betét befizetés és nyeregmény kifizetés: Nemzeti postautalványon vagy bank átutalással eszközölhető.

Hivatalos árak:

Egész
24 P.

Negyed
6 P.

Fél
12 P.

Dr. Vajkai Nándor

bank- és váltóüzlet
m. kir. osztálysorsjáték főírásító
BUDAPEST, V., Szabadság-tér 4.

— Összehívták a város permanens bizottságát. Lutai Cornel dr. polgármester ma összehívta ülésre a város permanens bizottságát. Az ülést holnap délelőtt 11 órakor tartják meg és azon tárgyalásra kerül az október havi tanácsülés tárgysorozata.

— A holland-indiai repülők Szófiában. Szófiából jelentik: A holland-indiai repülőgépjárat repülő Szófiában leszálltak, mert a török kormány mindeközbe nem adott beutazási engedélyt. Amennyiben az engedély szerdáiig nem érkezik meg, akkor a repülők Görögországon és Egyiptomon át folytatják útjukat.

— Elkeseredett kutper az aradi törvényszéken. Nem mindennapos perben mondott ítéletet az aradi törvényszék Ramonteanu-tanácsa. Egy ujaradi kereskedő 3 évvel ezelőtt pert indított egy ujaradi banktisztviselő ellen, azon a címen, hogy a banktisztviselő udvarán levő szennyvízgyűjtő kut olyan fertőzött, hogy az az ő kútjának vizét is ihatatlanná tette. A közigazgatási eljárásnak nem volt eredménye és így az ujaradi kereskedő új kútát furatott, de egyben kártérítési pert indított szomszédja ellen. A tárgyalás során az alperes banktisztviselő szakértő kihallgatását kérte arra vonatkozólag, hogy a házában lévő kut milyen alapon fertőzheti meg szomszédja ivóvizét. A problémát Dávid István aradi vegyész-mérnök döntötte el, aki tüzetes helyszíni vizsgálat után megállapította, hogy a két kut elhelyezésénél fogva olyan földrétegeket tartalmaz, hogy egyik kút viz a másikat meg nem fertőzheti. A szakértői vélemény alapján az ujaradi járásbíróság elutasította a kereskedő kártérítési igényét és az aradi törvényszék a határozatot most jóváhagyta.

— Egy német professzor fából készít cukrot. Berlinből jelentik: Bergius professzor, a világhírű heidelbergi vegyész, tizenöt esztendő óta kísérletezett emberi használatra alkalmas cukornak fából való előállításával és most végre sikerült a kívánt eredményt elérnie. A nagy gazdasági jelentőségű találmány első munkálatait Willstätter tanár végezte meg a háború előtt és Bergius az ő nyomán indult el annak idején. A fa cukorra való átalakításának első nagy feladata az volt, hogy meg kellett találni azt az anyagot, amely hosszabb ideig ellenáll az erős sósav befolyásának. Amikor ez már sikerült, a többi probléma megoldása könnyebben ment. A facukor emberi élvezetre még nem alkalmas, de állatok etetésére — kísérletképpen — már használják is és egyszerűen beválik. Megállapították, hogy tápláló értéke egyenlő a szemes takarmányokéval s az árpát és a tengerit tökéletesen pótolja. A facukor gazdasági jelentősége Németországra nézve abban van, hogy fölöslegessé teheti a három-négy millió tonna évi árpa- és tengeribevitel negyed részét, az elhasznált fát pedig a cukorra való átalakításnál visszamaradó, barnaszénnel egyenlő kalóriatartalmú lignin pótolhatja, részben pedig a belföldi szén.

Ausztria a legsúlyosabb válság napjait éli

Egyre jobban bonyolódik az osztrák politikai helyzet — Két táborban az osztrák polgárság az egységes szociáldemokratákkal szemben — A Heimwehr is két részre szakadt — A kampós keresztelőrenyomulása — Tömeges lapelkobzások — Schober lemond a rendőrfőnökségről

Bécsből jelentik: Az osztrák Kormány a nemzetgyűlés feloszlata után november 9-re kiírta a választásokat, kétséges azonban, hogy sor kerül-e a választásokra és ha igen, úgy mi történik azután. A Vaugoin-kormány helyzete feltűnően hasonlít az olasz Facta-kormány helyzetéhez Mussolini fekete ingeseinek Rómába való bevonulása előtt. A különbség mindössze annyi, hogy az osztrák fasiszták vezére, a 31 éves Starhemberg Ernst Rüdiger herceg belügyminiszterként tagja a kormánynak s így ő irányítja a választásokat, kakastollas csapatán kívül ő a legfelsőbb ura a rendőrségnek és a csendőrségnek is. Sokan úgy vélekednek, hogy a keresztényszociális és Vaugoin kancellár részéről igen ügyes sakkhúzás volt Starhemberg herceget bevenni az új kormányba, mivel így tompítani lehet a Heimwehrnek radikális akcióinak élet. Starhemberg herceg rövid belügyminiszersége alatt azonban megmutatta, hogy mitsem törődik magas hivatalával és épp olyan felelőtlenül beszél, mint azelőtt. Nem riad vissza antiszemita kifakadásoktól, amelyek a p. ogra való igazítás szélén állanak és nem titkolja azt, hogy abban az esetben, ha a választások nem hoznak többséget a kormánynak,

úgy meg van adva a lehetősége a parlament nélküli kormányzásnak is.

A fiatal herceg — könnyelmű politikus

Szóval célzásokat tesz a diktatúrára. Szegény Vaugoinnak másnap azután mindig enyhítenie kell a belügyminiszter nyilatkozatait. A fiatal herceg azonban nem törődik avval, hogy a lehető legkellemetlenebb helyzetbe hozza kormányelnökét és minisztertársait, hanem ilyenkor ki kel a keresztényszociális ellen is. Szóval a keresztényszociálisok részéről nem volt szerencsés taktika szakítani a másik két polgári párttal, a nagynémetekkel és a gazdák- kal és ezek helyett felvenni a Heimwehrt a kormányba.

Soha sem volt annyi lapelkobzás Bécsben, mint a Vaugoin-Starhemberg-kormány megalakulása óta.

Alig mulik el nap, hogy az ügyészség ne kobozna el 2—3 napilapot, természetesen ezek az elkobzások még inkább fokozzák a lakosság izgalmát.

Közben teljessé vált a polgárság két részre

— Nagy tűz Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Nagy tűz pusztított ma a Strada Locomotivelor 5. szám alatt. A tűz áterjedt a szomszéd házakra és veszedelemmel fenyegette a közelben lévő vasúti műhelyt is, amelyet azonban a kivonult tűzoltóság megmentett.

— Fél százados jubileumot ül a lippai izr. nőegylet. Október 19-én tartja meg fél százados fennállásának jubileumát a lippai izr. jótékony nőegylet. A 20 tagból álló rendezőbizottság már hetek óta működésben van, hogy minél impozánsabban készítse elő a nagyszabású ünnepség programját. Az eddigi tervek szerint délelőtt 10 órakor diszko gyűlést tart a nőegylet, majd utána ünnepi istentisztelet lesz. Este 9 órakor tartják meg a Central-szálló termeiben a műsoros táncmulatságot, amelynek keretén belül Freund Leó, a híres zongoraművész, Singer Lilly temesvári, R. Hegedüs Béby aradi és Szerényi Kató aradi művésznők lépnek fel. A lippai izr. jótékony nőegylet jubileuma iránt úgy Temesváron, mint Aradon nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— November elsejére készen áll a Holtmaros betonhidja. Az aradi városligetnél erősen folynak a munkálatok a betonhid felállítására. Lutai Cornel dr. polgármester szinte naponta megtekintti a munkálatokat és informálódik azok állásáról. Az eddigiek szerint a betonhid november elsejére készen áll. Ezután még néhány hetet igénybe vesz az ucca rendezése, úgy, hogy előreláthatólag november végére, vagy december elejére megvan a

való szakadása. A nagynémetek és a gazdaszövetség a konjunkturát kihasználva, a tisztesség mártírjaként megbuktatott Schober exkancellárt emelték paizsukra. Ezek a pártok, amelyek évtizedeken át a türelmetlen nacionalizmus és a faji antiszemitizmus hirdetői voltak, gazdasági alapra helyezkedve, tárgyalásokat indítottak a parlamentben eddig nem képviselt különböző középpártokkal, így a zsidó demokratákkal is egy nagy polgári középpárt magalakítása érdekében. Schober exkancellár közölte, hogy hajlandó elvállalni ennek az új polgári bloknak vezerségét és így most már csupán a formális megalakulás van hátra. Schober kancellár mindaddig távol tartotta magát a politikától és mint kancellár, kifejezetten hivatalnok-kormány élén állott. Most, hogy jelölteti magát a választásokon,

kénytelen megválnia régi pozíciójától, a bécsi rendőrfőnökségtől.

Igy Schober lemondása után Starhemberg hercegnek alkalma lesz valamelyik hívét a bécsi rendőrség élére állítani.

Izgalmas választások előtt

A polgári front kettészakadásával egyidejűleg a Heimwehr is két részre szakad.

Az új választásokon a következő pártok vesznek részt:

A radikális Heimwehr-blokk Starhemberg herceg vezetése alatt. A keresztényszociális párt, amelynek élén Vaugoin kancellár és Seipel külügyminiszter állanak. Az új Schober-féle középpárt, amely magában foglalja a nagynémeteket, a polgári középpártok, a demokrata munkapártot, a kampós keresztiesek Hitler-ellenes frakcióját és amely előreláthatólag a cionistákkal is kartellbe lép. Szóval ez a polgári blokk igen vegyes elemekből rekrutálódik. A szociáldemokratapárt egységesen bocsátkozik a küzdelembe.

A kommunistapárt a városokban újból jelöl, de miként eddig, ezuttal sem fog mandátumot szerezni, akárcsak Wolff ezredes császárhű néppártja, amely szintén outsiderként startol. Számolni lehet avval, hogy a múlt hónap nemet mintára Ausztriában is a szélső jobboldal és a szélső baloldal szerzi meg a mandátumok többségét. Hogy azután mi lesz, az kizárólag Starhemberg hercegtől, a világ legfiatalabb belügyminiszterétől függ.

nagy sugárut, amelyen Arad forgalmának tekintélyes része lebonyolódik.

— A szovjet detronizálta az Erkönlget, Moszkvából jelentik: Oroszországi német tanító írja egy volgamenti városkából ezt a jellemzően szovjetizáló esetet: A népiskolában megjelenik a tanfelügyelő-elvtárs, hogy ellenőrizze a tanítást — politikai szempontból. Eppen német irodalomóra van abban az osztályban, ahová a felügyelő belép. Goethe „Erkönlget”-jét magyarázza a tanító a jobbára németajku gyermekeknek. A balladát oroszul is el kell mondani, hogy a felügyelő is megértse, mert németül éppen úgy nem tud, mintahogyan fogalma sincs, ki volt Goethe. Tehát föláll egy fiú és hozzáfog a költemény elmondásához. Amikor első ízben mondta ki azt a szót: erdei király, a felügyelő közbeszólt:

— Állj! Ezt nem engedhetem! Itt nincs sem erdei, sem másféle király! Ezt meg kell változtatni.

A tanító gondosan eltitkolt csodálkozással nézte a felügyelő-elvtársat és alázatosan kérdezte:

— Hát hogyan tanítsam?

— Mivel az erdők ügyét végrehajtó-bizottság intézi, az erdők legfőbb parancsolója, a bizottság titkára. A jövőben tehát ne úgy mondják a gyerekek: „Nem látod apám az erdei királyt?”, hanem így: „Nem látod apám az erdőügyek végrehajtó-bizottságának titkárát?” Ezt a komoly utasítást írásban is kiadta a tanfelügyelő és jelentést küldött róla a közoktatásügyi népbiztosnak Moszkvába.

Üzletáthelyezés! RENAISSANCE divatáruház üzletét

október hó végén Bulev. Regina Maria (Főter, Bloch papirkereskedő mellé) áthelyezi. Miután a cég érdeke, hogy a költözködés minél kisebb raktárral találja, elhatározta, hogy

rendkívüli olcsó költözködési elárusítást rendez
s az összes raktáron levő divateikkeit, **eladási áron jóval alul** bocsátja b. vevői rendelkezésére.
Üzlethelyiség kiadó.

Egy pénzügyi érdekese pere egy favállalattal

Az irodák fűthetősége és a fűtési számla — A bíróság a számla kifizetésére kötelezte a favállalatot

ARAD, október 7. Érdekes polgári perben ítélték ma délelőtt az aradi törvényszék Munteanu-tanácsa. A polgári perben felperesként az *Arad-Csanádi Takarékpénztár* szerepelt. A pénzügyi érdekese a főtéren lévő székházában irodahelyiséget adott ki *Seidner B. és Fia* aradi fatermelő cégnek. A per előzményeül az 1928-as kemény tél szolgált. A palotában ugyanis központi fűtés van és a Seidner-cég által bérelt hatalmas irodahelyiséget nem lehetett kellően átfűteni, miután az egész teremben csak két fűtőtest volt. A Seidner-cég még annak idején több levélben, de a cégtulajdonosok a maguk személyében is kérték a háztulajdonost, hogy segítsen a bajon, mert a hideg miatt a munka fennakadást szenved.

A hosszas levelezésnek az lett a vége, hogy a tél elmúlt és így a fűtés kérdése tárgyalanná vált. Az elmúlt esztendő szokásaihoz híven a pénzügyi érdekese tavasszal prezentálta a fűtési számlát, amely szerint az ősz folyamán már kifizetett fűtési előleggel 26.000 lejt kellett volna fizetni a Seidner-cégnek. A fatermelő cég megtagadta az összeg kifizetését és ebből keletkezett a per. A mai főtárgyaláson az Arad-Csanádi Takarékpénztárt dr. *Issekutz István*, a Seidner B. és Fia céget pedig dr. *Lázár István* képviselte. A peres felek körömszakadtáig védtek a maguk érdekét. A felperes arra hivatkozott, hogy az irodahelyiség fűthetősége nem hozható kapcsolatba a fűtési számlával, legfeljebb annak összegszerű kifizetését tagadhatná meg az alperes. A Seidner-cég viszont azzal védekezett, hogy a fogyatékos fűtés folytán jelentős kárt szenvedett.

A felek meghallgatása után a bíróság határozathozatalra vonult vissza. A bíróság úgy döntött, hogy a Seidner B. és Fia cég kifogása nem fogadható el, miután a fatermelő cég kártérítési pert nem helyezett folyamatba, így tehát tartozik harminc napon belül kifizetni a pénzügyi érdekese által prezentált fűtési számlát és csak egy utólagos kártérítési perrel követelheti magának vissza azt a károsszeget, amit a fogyatékos fűtés folytán szenvedett.

SPORT KÖZLÖNY

O A borossebesi Crisana 7 éves fennállási jubileuma. Nagyszabású sportnapot rendezett a borossebesi Crisana sportklub 7 éves fennállásának évfordulója alkalmával. Ez alkalommal a vidék legerősebb csapatát, a gurahonci Unireát látta vendégül, melynek mind a két csapata vereséget szenvedett: Crisana II. (Sebis)—Unirea II. (Gurahonc) 1:0 (0:0). A két csapat fiataljai közül a jobbik került ki megérdemelten győztesként Killik S. szép góljával. A góllövőn kívül jó volt még Kelemen és Dobai, illetve Wadel. Bíró: Titsch, Gurahonc. Crisana I. (Sebis)—Unirea I. (Gurahonc) 1:0 (0:0). A sebesi fiúk szép teljesítményt nyújtva, lelkes játékkal szinte a kapuhoz szorították a rivális ellenfelet. A sebesiek két tizenegyeset eredménytelenül hagytak. A mérkőzés egyetlen gólya Motrea fejeseléséből esett a hálóba. A sebesi csapatban kiváltak: Zimonyi, Muntean, Balán bekkpár és Lipták, illetve Totu, Dosean és Brenda. Bíró: Kain.

Előadás a mai szerelmi életről, amelyen rosszul lettek a hallgatóság tagjai

Sulyos botrány a szerelem egyetemi tanárának berlini előadásán

Egy amerikai pszichológus a német katonákról

Berlinből jelentik: Dunhop professzor, amerikai pszichológus nemrégiben Berlinbe kapott meghívást, ahol két előadást tartott. Az első Ranzen-Strackay grófnál tartotta, ahol a férfiak mai szerelmi életéről, különös tekintettel a háború rombolásaira, címen tartott előadást. Ez az előadás óriási botrány közepette ért véget. A professzor nem tett lakatot a szájára és hosszasan kifejtette, hogy a háborúban a németek brutalitása mennyire lerontotta a némi erkölcs nivóját. Részletes adatokat sorolt fel, amelyek során kiderült, hogy Franciaország egyes vidékei még mai is érzik a német megszállás hatását. Dunhop fejtételei alatt több hölgy rosszul lett, ami azonban a tanárt egyáltalán nem zavarta. Folytatta nem épen épületes példáinak felsorolását és midőn tovább is élesen kritizálta a németeket, oly nagy volt a felháborodás, hogy a házigazda kénytelen volt felkérni Dunhopot az előadás abbahagyására.

Második előadása Ilya Pontinnál, az ismert emigrált orosz bankárnál folyt le. Ezen a berlini félvilág reprezentánsai vettek részt. Amikor Dunhop tanár észrevette, hogy kiknek kellene előadást tartania, szó nélkül vette kalapját és eltávozott. Másnap éleshangú levelet írt Pontinnak, amelyben kifejtette, hogy ilyen előadást a maga részéről minősíthetetlennek tart. Néhány hírlapíró előtt úgy nyilatkozott, hogy Berlin a morális fertőzetovábbja. Dunhop professzor különös nézetéről budapesti tartózkodása alatt két nappal ezelőtt részletesen nyilatkozott a sajtónak, amiben ezeket a megállapításokat elismerte.

Katholikus bucsuünnepély Kisjenőn

A római katolikus egyház jubileuma — Jól sikerült műkedvelő előadás

A kisjenői római katolikus egyház fennállásának, illetve önállóságának tíz éves jubileuma alkalmával, vasárnap nagyszabású egyházi és világi ünnepélyt és bucsut tartott. Az ünnepély délelőtt 10 órakor kezdődött szentmisével, amelyet Olajos József temesvári apátkanonok celebrált. dr. Faragó János teológiai tanár, Schicht Ádám teológiai tanár temesvári, Balázs Mózes székudvari és Takács János kisjenői plébánosok segédletével.

Magasröptű és tartalmas szentbeszédet mondott dr. Faragó János teológiai tanár. Mise után az egyháztanács dr. Lőrinczy hitközségi elnök vezetésével üdvözölte Olajos kanonokot, majd a jönné szentannai fuvószenekekar tartott zenés szerenádöt. Utána az erdőhegyi önkéntes tűzoltóság tisztelgett Wrbitzky főparancsnok vezénylete alatt az apátkanonok előtt. Majd kezdetét vette a bucsu vigabbik része. A templom előtti térségen felállított virág-, ital-, sütemény- és virslisátrákban asszonyok és leányok kínálták a sok jófélélt, miközben a szentannai fuvószenekekar térzeneje jó kedvet és vig kedélyt varázsolt elő. Délután 3 órakor sportünnepély vette kezdetét, amelyen a Kisjenői AC kombinált csapata tartott footballmérkőzést a kis-

jenői járási válogatottal. A KAC kombinált csapata Margittai, Goldberger és Pártos góljaival 3:0-ra győzött. 5 órakor az Iparoskőr nagytermében a római katolikus iskola növendékei, Boros Károly tanító rendezésében jól sikerült gyermekelőadást tartottak, majd 9 órakor az ifjusági műkedvelők „A kereszt fényében” című, négy képből álló biblikus szindarabot adták elő, melynek botanításáért Takács János kisjenői plébánost illeti az elismerés. Előadás után nagyszörű hangulatban reggelig tartó tánc következett. A bucsu és az ünnepély zavartalan lefolyásáért és sikeréért Takács János plébános, Reisz János, Vály Elemér, Gily Károly, Stupka Ferenc és Boros Károlyból álló rendezőbizottságot illeti a dicséret.

FILM KÖZLÖNY

A négy toll

Hangosfilm-bemutató a Central-mozgóban

A régi jó, emlékeztetően jó néma filmekre emlékeztet ez az eseménydus hangos kép, melyben a néző épp úgy megkapja a szerelmi és hadi romantikát, mint az izgalmas, idegjesztő történet. A nyolcvanas évekbeli Anglia tárul a néző elé, az az Anglia, mely még akkor javában szerezte gyarmatait, Anglia, tradíciókban gazdag családjával és Afrika a maga szudáni négereivel, pusztáival, vad vidékeivel, tevéivel és vizilovaival, a maga egész exotikus érdekességében. Az exkluzív angol társaság és a külvárosi lebuj. Az elegáns európai katonatisztek és a kócos hajú, fekete, lándzsát szorongató szudáni „hadvezér”. A történet hőse egy katonacsalád sarja, aki azonban úgy érzi, hogy nem folyik benne ősei harcos vére és hogy nem tud hős lenni. Lemond a katonai rangról, de amikor ezért úgy legiőbb barátai, mint menyasszonya elküldi neki a gyávaságot szimbolizáló fehér tollat, elhatározza, hogy visszaszerzi megcsufolt gyávaságát és ezzel menyasszonyát. Afrikába megy, ahol javában folyik a harc. Itt azután érdekesebb jelenetek tárulnak a néző szeme elé. A főszereplők — William Powell, Richard Arlen, Fay Wray, Noah Beery különösen a férfias Clive Brook — kitűnnek. A rendezés pedig hozzáértő kezek munkája, ugyszintén a zene is.

Október 1-én

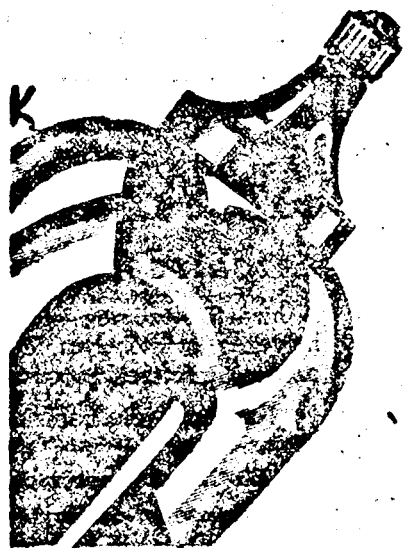
új előfizetést nyitottunk

az „Aradi Közlöny”-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujítsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

A S 4100
S 407 S 210

!

Hirdessen
a 45 éve fenálló
„Aradi Közlöny”-
ben

ÁRNYÉKOLTRÁCSU

BÁRIUMCSŐ

Selektív, hangerős,
tökéletes rádióvételmár mindenütt kapható,
kérjen ismeretét kereskedőjétől

TUNCSRAM

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Nagy Farkas-cégből — részvénytársaság

— Egy régi aradi cég átalakulása — A részvénytársaság alapítókeje és az igazgatóság tagjai

Arad nagykereskedői és ipari magánékei lassankint sorra felveszik a részvénytársasági formát. A Neuman Testvérek s az Andrányi Károly és Fia után most a Nagy Farkas nagykereskedő cég alakult át részvénytársasággá. Az üzlet régi, jó hírnévnek örvend, korábban kizárólag fűszerárukkal foglalkozott, majd malomiparral és lisztkereskedelemmel, az utóbbi években pedig a cukorárusító központ, majd a gyufaelárusító részvénytársaság aradi exponense lett. A cég főnöke és tulajdonosa: iltó Adler Andor, Arad kereske-

delmi és társadalmi életének tekintélyes tagja.

A Nagy Farkas-cég most ipari és kereskedelmi részvénytársasággá alakult át. A részvénytársaság alapítókeje husz millió lej. Az igazgatóság tagjai: iltó Adler Andor, iltó Adler Tibor, dr. Fischer Jenő és Székely Lajos. A társaság cégjegyzése úgy történik, hogy két igazgatósági tag együttesen jegyezheti csak a céget. Kivételt képez iltó Adler Andor, aki cégjegyzésre egyedül is jogosult.

Nincsen más megoldás, mint
a tengerbe dobni...

Európának háromszor annyi gabonára van szüksége, mint amennyi az agrárállamok feleslege — Ha az agrárállamok megvásárolnák saját termésüket, megoldhatnák az agrár-válságot

Az alábbi nagyon érdekes megvilágítású és új szempontokból mutat rá a gazdasági válságra és főként az agrárcsőd-fenyegető rémenek egyetlen ellenszerére.

A beküldött cikk az alábbiakat mondja:

— Az idei világtermés messze felülmúlja a világsszükségletet, sőt súlyosbódó körülmény, hogy rengeteg gabona maradt vissza még tavalyról és hogy az általános elszegényedés következtében a fogyasztók kevesebbet vásárolnak majd, mint amennyi valódi szükségletük kielégítéséhez kell. Ezek a körülmények lehetetlenné teszik, hogy jobb gabonárákat érjünk el, jóllehet semmi kétség aziránt, hogy ügyes európai kormánypolitika lehetővé teheti az európai agrárállamok termésoleslegeinek a kontinensen való elhelyezését. Európának ugyanis ebben az évben háromszor annyi gabonaimportra van szüksége, mint amennyi az agrárállamok feleslege. Ennélfogva a termésolesleggel rendelkező államok egészen biztosan elhelyezhetnék az export révén gabonáikat. Ennek azonban egy feltétele van: az európai agrárállamok kormányainak kedvező exportlehetőségeket kell teremteni, hogy az amerikai buzaárral versenyképesek legyünk. Megváltást természetesen az sem jelenthet gazdálknak, miután az export biztosításával a gabona elhelyezése még mindig nagyon olcsó áron — veszteségre történne. Azonban, ha ezt a lehetőséget is elmulasztják az európai agrárállamok kormányai, akkor a parasztság otthagya majd az ekeszárját, mert éhesen, lerongyolódva, teljesen elszegényedve, ingyen nem fog dolgozni. Ennek pedig végtelenül súlyos következményei lehetnek. Az európai agrárállamok kormányainak tehát akármilyen áldozatok árán is, biztosítani kell az exportot,

hogylia nem akarják országukkal a tökéletes gazdasági csődbe kergetni.

Az árak feljavítása ebben a pillanatban teljesen Amerikától függ. Ha az amerikai kormányok nem engedik Európában piacra dobni az óriási ujjvilági feleslegeket, akkor lehetne számítani egy kis hausse-ra. Ezt azonban Amerika csak úgy oldhatná meg, ha kormányai jelentős áldozatokat hozva, megvásárolnák a saját államaik termésoleslegét s amire már volt példa a világtörténelemben — a tengerbe dobnák. Más kivezető út nincs. Kétséges természetesen, hogy Amerika hajlandó-e ilyen áldozatra Európáért? De viszont jól meg kell gondolni odaát is, vajon az európai krízissel szemben tanúsított közöny nem borítja-e fel majd az amerikai egyensúlyt is? Nem szabad elfelejteni, hogy Amerikában is sok millió munkanélküli van, hogy az ottani fölösleg az ujjvilági árakat is lerontja s elszegényíti a farmert s ugyanakkor az európai vásárlóknak az elvesztése nagyon fontos piacnak a megszüntetését jelentené Amerika számára, ami az ottani válságot még csak fokozná.

— Uj női divatáru üzletek Arad főterén.

Az egyre rosszabbá váló üzleti viszonyok, a mindinkább csökkenő forgalom arra készteti a különböző üzletek tulajdonosait és különösen a nődivat-kereskedőket, hogy mindinkább a forgalmasabb pontok felé, főterre gravitáljanak. Így a Grünberger és Társa-cég, melynek üzlethelyisége eddig a Forray-uccában volt, a főterre költözködik. Ez a cég a Victoria női konfekció-cég helyiségét foglalja el, amely viszont az Aradmegyei Takarékpénztár épületében bérelt helyiséget. Egy másik női konfekció-cég, a „Renaissance”, a közeljövőben a Lőcs-házban lévő egyik üzlethelyiséget foglalja el.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALÓ HENRIK
felel

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT

Az egyik aradi lap nyiltterében egy nyilatkozat jelent meg dr. Pop Aurél városházi tisztviselő aláírásával, amelyben szemérmetlen hazugságnak deklarálja róla irt cikkemet. Elsősorban leszögezem, hogy semmiféle fenyegetés nem szokott visszajeszteni attól, hogy az igazságot mindenkor megírom, akár kellemes ez valakinek, akár nem. Cikkemhez az információt egy felelős hatósági személy szolgáltatta, aki állásánál fogva hivatott ilyenirányú információ kiadására és aki helyt is áll érte. Az ügyben különben Lutai Cornel dr., Aradváros polgármestere ma megtette a feljelentést a belügyminisztériumnak is. Egyelőre ennyit, ha azonban szükség mutatkozik rá, többet hozok nyilvánosságra.

MAROSI RUDOLF,
hírlapíró.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett drága halotam,

Husztik István

temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatomat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondok köszönetet.

Özy. Husztik Istvánné.

AZ

UJSÁG

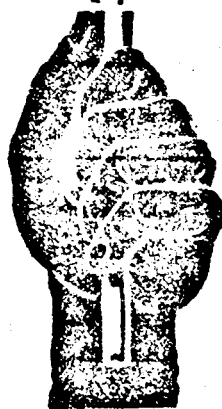
Utazási Irodája

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 43.

levélben is készséggel áll mindenkinek rendelkezésére teljesen díjtalanul.

HA UTAZNI AKAR,

feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

160 lej

6 darab

művészi levelező-lap fénykép

Stojkovits és Békés

P. Avram Iancu
(Szabadság-tér)

Rádió műsor

— Romániai idő. —

SZERDA, október 8.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.50. Egy óra gramofon-
17. Dimicu-zenekar. Könnyű és román zene, 18.30. Di-
micu-zenekar. 20. Gramofon, 21. A rádiózenekar szimfo-
nikus hangversenye Albu szölistá közreműködésével.
Beethoven-hangversenye, 21.45. Dimitrescu operaénekes
áriaestje, 22.15. A rádiózenekar szimfonikus hangverse-
nyének folytatása. — Budapest, 10.15. A m. kir. 1. hon-
védgyalogezred zenekarának hangversenye, 1.05. Hang-
verseny. Közreműködik Szathmáry Margit (hegedű) és
Nedelkovich Anna (ének), 5. Rádió Szabad Egyetem.
6.45. A m. kir. folvmórség zenekarának hangversenye
a Király-kávéházból, 7.45. Rella Pál felolvasása: „Meis-
seni órák”, 8.15. Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson).
9. Tarnay Alajos és Lányi Viktor dalai, Éneklék Szabó
Lujza és Szedő Miklós. Zongorán kísérik a szerzők.
Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye
a Royal-szállóból. — Belgrád, 18.30. Nemzeti zene.
21.30. Ljubljana, 23.45. Gramofon, — Prága, 12.15. Gram-
ofon, 13.30. Déli zene, 17.30. Déltúni zene, 22. Hang-
verseny a Mozarteumból, 23.20. Orgonajáték egy mo-
ziból. — Wien, 12. Szórakoztató gramofon, 13. Déli ze-
ne, Cerdá zenekar, 16.20. Szimfonikus hangverseny,
gramofonon, 17.20. Gramofontánczene, 20.30. Rossini:
„Angelina” című kétfelvonásos vigerájája az állami
Opera előadásában. Majd a Pauscher-zenekar játéka. —
EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Leipzig, 20.30.
Spanyol dalok, utána részletek a Paraszthecseületből és
a Toscából, majd tangók. — Milano, 21.40. Donizetti:
Szerelmi bájtál című operája. — Róma, 21.35. Bizet:
A gyöngyhalászok című hárcifelvonásos operája.

CSÜTÖRTÖK, október 9.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.50. Egy óra gramofon-
17. Dimicu-zenekar. Könnyű és román zene, 18.30. Di-
micu-zenekar. 20. Gramofon, 21. A rádiózenekar szimfo-
nikus hangversenye Albu szölistá közreműködésével.
Beethoven-hangversenye, 21.45. Dimitrescu operaénekes
áriaestje, 22.15. A rádiózenekar szimfonikus hangverse-
nyének folytatása. — Budapest, 10.15. A m. kir. 1. hon-
védgyalogezred zenekarának hangversenye, 1.05. Hang-
verseny. Közreműködik Szathmáry Margit (hegedű) és
Nedelkovich Anna (ének), 5. Rádió Szabad Egyetem.
6.45. A m. kir. folvmórség zenekarának hangversenye
a Király-kávéházból, 7.45. Rella Pál felolvasása: „Meis-
seni órák”, 8.15. Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson).
9. Tarnay Alajos és Lányi Viktor dalai, Éneklék Szabó
Lujza és Szedő Miklós. Zongorán kísérik a szerzők.
Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye
a Royal-szállóból. — Belgrád, 18.30. Nemzeti zene.
21.30. Ljubljana, 23.45. Gramofon, — Prága, 12.15. Gram-
ofon, 13.30. Déli zene, 17.30. Déltúni zene, 22. Hang-
verseny a Mozarteumból, 23.20. Orgonajáték egy mo-
ziból. — Wien, 12. Szórakoztató gramofon, 13. Déli ze-
ne, Cerdá zenekar, 16.20. Szimfonikus hangverseny,
gramofonon, 17.20. Gramofontánczene, 20.30. Rossini:
„Angelina” című kétfelvonásos vigerájája az állami
Opera előadásában. Majd a Pauscher-zenekar játéka. —
EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Leipzig, 20.30.
Spanyol dalok, utána részletek a Paraszthecseületből és
a Toscából, majd tangók. — Milano, 21.40. Donizetti:
Szerelmi bájtál című operája. — Róma, 21.35. Bizet:
A gyöngyhalászok című hárcifelvonásos operája.

Az Aradi Közlöny

apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi
helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyan-
az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer
János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-
ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivata-
lunk nem esik utlába, apróhirdetéseit gyűjtőhe-
lyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-
napj számában feltétlenül meg fog jelenni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó
hétköznapi 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb
hirdetés ára 10 szög hétköznapi 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-
írt szavak alábuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ere-
deti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott
kérdőzködésekre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő
postabélyeg csatolását kérjük. A kiadói vatali telefon száma 151. A hirdetésekre
vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL! ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

HAZMESTERPAK, rendszerető nő, finom
tőzés-el, fizetési házimunkára válal-
kozik, fevéterik, volt Batthyány-u. 29. 4099

INTELLIGENS fiatal német leányt kere-
sek kisleányka mellé. Cím az Aradi Köz-
löny kiadójában. 4095

ÖNALLOAN főző mindenféle felvétetik,
volt Apponyi-körut 18., földszint 2. 4102

KÖRÖRVOSEI rendelőbe fiatal leány asz-
szisztensnőket felvétetik. Cím az Aradi
Közlöny kiadójában. 41

OKTATÁS.

NÉMETET, franciát olcsón tanítok. —
Str. Unirel 1. (Fábján Gábor-u.) 4060

LAKÁS.

KETSZOBAS lakás renovált, új festéssel
azonnal kiadó, volt Batthyány-ucca 29.
4100

BLEGANSAN butorozott szoba fűrdőszoba
használatra 15-re kiadó. Bulev. Carol
87. II. 4098

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen
közéleben 2 szoba, előszoba, konyhából
álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-
talos Sándor-u.) 3. 800

KÉT szoba, konyha 1-56 emeleti lakás
a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az
Aradi Közlöny kiadójában.

Kiadó

négyszobás, fűrdőszobás,
konyha lakás éléskamrá-
val és pincével azonnal-
ra a Piata Avram Iancu
(v. Szabadság-tér) sarká-
nál. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 250

INGATLAN.

HAZCSERE. Kolozsvári főter mellett 188
ezer lei évi jövedelmű, 8 és 4 szoba,
fűrdőszoba, parket és 2 lakásos tehermen-
tes házamat hasonértékű és jövedelmű
aradi belvárosi házzal elcserélném. Cím
az Aradi Közlöny kiadójában. 4096

ÜZLETEK.

BORPENCE cementhordókkal kiadó. Str.
St. Ilie No 63. 4108

ÜZLETHELYISEG a Szabadság-tér sar-
kánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy
vevőkörrel rendelkező kelmestű és
tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím
az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTELESELEADÁS.

NUTRIA, pe. zsa, sziszkin, mormotta,
stb. női bundák, lérti bundák, szalonnák,
ebédli, háló, uriszoba berendezések,
plüsch függönyök, kezimunkák, vitrinek,
zongorák, hegedűk, gyermekágy, írógép,
Wertheim kassza, keleti perzsa, helyben
készített és gyári szőnyegek, csillárok,
antik butorok, disztárgyak, koffer, ima-
zásmoly, különböző ajándéktárgyak, asz-
tal és ágyneműk, ékszerek, festmények,
stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzlete
Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-
palota. 1000

SZÉP perzsakabátot vennék kézalatt. —
Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala
továbbít. 4097

KERESSEK bizományi üzletembe keleti
perzsaszőnyegeket, ezüsttárgyakat, márk-
ás porcellánokat, vitrineket, antik komó-
dokat, komplett szobaberendezéseket, elő-
szobafalakat, sezlónokat, szőrméket, disz-
tárgyakat stb. s azok gyors eladásáról
gondoskodom. SALGONÉ, Str. Horia 1.
Neuman-palota. 1000

MACULATURÁ PAPIR 5 kgros csoma-
gokban, rendkívül olcsón kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek
tisztítására kisebb tételben keresünk
megvételre. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 100

Az

okos ember

ha valamit venni, vagy eladni akar, la-
kást, szobát, vagy üzlethelyiséget keres,
vagy kiadni óhaj,

nem teszi az ablakába

azt a kis cédulát, amelyet vagy elővas-
nak vagy se azok, akik az ablak előtt
elmennek, hanem

apróhirdetést tesz közzé

AZ

ARADI KÖZLÖNY-ben,

amelyet mindenkivel olvas.

Egy tiszta apró-

hirdetés ára 40 lej.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

Évi 120.000 lejt

jövedelmező bérház a város
centrumában mélyen áron
alul, 650.000 Lejért eladó.
Bővebbet Kiss Lajos „Uranus” irodájában.
Bul. Reg. Ferd. I. Városházával szemben.

Bortermelők
figyelmébe!

„AMFOS” az új szesz törvény által enge-
délyezett borerjesztő.
A mustot gyorsan elerjeszti, a leghűvö-
sebb időjárásnál is.
A bor alkoholtartalmát növeli.
A bor utóerjedését megakadályozza.
Az „AMFOS” használata mellett az erje-
des tökéletes és a borbetegségek nem
lépnek föl.

Dávid István okl. vegyész-mérnök
Arad, Str. Giorogariu (Vécsey-u.) 16. sz.

Modern lakás
kiadó.

Az aradi szoru palotában, Piata Sv. Sava
7-8. sz. egy háromszobás modern la-
kás november 1-től kiadó, (lakásszám 16.)
A kiadás f. év október 12 én nyílt ár-
lejtésen az Egyházközség gyűléstermé-
ben (szerb templomudvar) történik. A
feltételek szerdán és szombaton 6-7
óráig és az kiejtés napján tekinthetők
meg. 4091

Alkalmi ajándék ul

ajánlok csaknem új, gyönyörű
ebédli, háló, szalonberende-
zést, szőnyegeket, disztárgya-
kat és antik butorokat, mint
igen kedvező alkalmi vételeket.

SALGONÉ

bizományi üzlet

Str. Horia (Széchenyi-u.)

BUCARESTI megbízások
legmegbízhatóbb és közismert pontosságú ELINTÉZŐHELYE

csakis

Künstler

vízum és utazási iroda
ARAD, Bul. Regina Maria 24. sz.